

آزمون غیر حضوری

نظام قدیم انسانی

(۱۷ آبان ماه ۱۳۹۸)

Konkur.in

فهرست

۳	ریاضی پایه (سال چهارم):
۴	ریاضی (۱):
۵	آمار و ریاضی سال سوم:
۶	اقتصاد:
۹	ادبیات فارسی چهارم:
۱۰	تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی:
۱۳	عربی سال چهارم:
۱۴	تاریخ‌شناسی:
۱۵	جغرافیای سال چهارم:
۱۶	تاریخ ایران و جهان (۱):
۱۷	جغرافیا (۱):
۱۸	علوم اجتماعی:
۲۰	جامعه‌شناسی (۱):
۲۲	فلسفه سال چهارم:
۲۳	منطق و فلسفه سال سوم:
۲۴	روان‌شناسی:

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	آفرین ساجدی
مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی‌نسب، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

۱- در یک دنباله هندسی با جملات مثبت، مجموع جملات اول و دوم ۶ و مجموع جملات سوم و چهارم ۲۴ است، جمله سوم این دنباله کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۹ (۴) ۱۲

۲- در یک دنباله هندسی، جمله اول ۴ و جمله چهارم ۳۲ است. مجموع ده جمله اول این دنباله کدام است؟

- (۱) ۳۰۸۱ (۲) ۴۰۸۲ (۳) ۳۰۹۲ (۴) ۴۰۹۲

۳- در دنباله هندسی $\dots, \frac{3}{4}, 1, \frac{4}{3}, \dots$ جمله ششم کدام است؟

- (۱) $\frac{81}{16}$ (۲) $\frac{243}{32}$ (۳) $\frac{243}{64}$ (۴) $\frac{81}{64}$

۴- جمله هفتم یک دنباله هندسی $\frac{3}{16}$ است. اگر قدرنسبت آن $-\frac{1}{\sqrt{2}}$ باشد، جمله اول کدام است؟

- (۱) $-\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $-\frac{2}{3}$

۵- در یک دنباله هندسی، مجموع سه جمله اول ۵ برابر مجموع دو جمله اول است و حاصل ضرب هر دو جمله متوالی آن عددی مثبت است، قدرنسبت دنباله کدام است؟

- (۱) $2 + 2\sqrt{2}$ (۲) $4 + 2\sqrt{5}$ (۳) $2 - 2\sqrt{2}$ (۴) $2 + 4\sqrt{2}$

۶- حد مجموع جملات دنباله هندسی $\dots, 75, 0, 1/5, 3$ کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۶ (۳) ۴ (۴) ۵

۷- جمله دهم دنباله مثلثی از جمله هفتم دنباله مربعی چند واحد بیش تر است؟

- (۱) ۴ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴) ۷

۸- مجموع پنج جمله اول دنباله مربعی با جمله چندم دنباله مثلثی برابر است؟

- (۱) پنجم (۲) دهم (۳) یازدهم (۴) دوازدهم

۹- اگر در یک دنباله هندسی $a_n = 6 \times (\frac{1}{3})^n$ باشد، حد مجموع جملات دنباله کدام است؟

- (۱) ۹ (۲) ۶ (۳) ۳ (۴) $\frac{4}{3}$

۱۰- اگر $a_n = 2(\frac{1}{3})^{n-1}$ ، جمله عمومی یک دنباله هندسی باشد، حد مجموع آن کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۲ (۴) $\frac{3}{2}$

ریاضی (۱)

۱۱- کدام گزینه درست است؟

$$|(-1) \times 3| + 48 > 50 \quad (۴)$$

$$|-11 + 5| < 6 \quad (۳)$$

$$\frac{1}{3} \times \frac{1}{3} + 2 = 2\frac{2}{9} \quad (۲)$$

$$-|-13 + 8| = -6 \quad (۱)$$

۱۲- حاصل عبارت $\frac{4\frac{1}{3} - \frac{1}{2}}{2 + \frac{2}{3}} + \frac{3}{2} \div (-7 \times 2 + 4 \div 2)$ ، کدام است؟

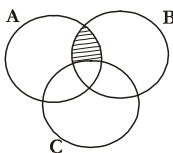
$$\frac{196}{16} \quad (۴)$$

$$-\frac{721}{16} \quad (۳)$$

$$\frac{189}{48} \quad (۲)$$

$$-\frac{169}{16} \quad (۱)$$

۱۳- کدام گزینه قسمت هاشور خورده را نشان می‌دهد؟

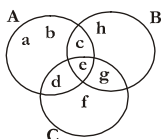

$$(A \cap B) \cap C \quad (۱)$$

$$(A - B) - C \quad (۲)$$

$$(A \cap B) - C \quad (۳)$$

$$(A \cap C) \cup B \quad (۴)$$

۱۴- با توجه به شکل مقابل، کدام گزینه نادرست است؟

$$(B - C) \cap C = \{ \} \quad (۲)$$

$$A \cap B = \{c\} \quad (۱)$$

$$(C - A) - B = \{f\} \quad (۴)$$

$$B - (A \cup C) = \{h\} \quad (۳)$$

۱۵- عبارت ریاضی $x^2 - y^2 = (x+y)(x-y)$ به زبان فارسی کدام است؟

(۱) حاصل ضرب مجموع دو عدد در تفاضل دو عدد برابر است با مجذور تفاضل دو عدد

(۲) حاصل ضرب مجموع دو عدد در تفاضل عدد دومی از اولی برابر است با مجذور اولی منهای مجذور دومی

(۳) حاصل ضرب مجموع دو عدد در تفاضل عدد دومی از اولی برابر است با مجذور دومی منهای مجذور اولی

(۴) مجموع حاصل ضرب دو عدد و تفاضل دو عدد برابر است با تفاضل مجذور دو عدد

۱۶- اگر $3^x = 5$ باشد، حاصل عبارت $\frac{9^{x+1} + 27^x}{3^{-x}}$ کدام است؟

$$34 \quad (۴)$$

$$170 \quad (۳)$$

$$750 \quad (۲)$$

$$1750 \quad (۱)$$

۱۷- کدام گزینه درست نیست؟

$$8^{-7} < \left(\frac{1}{4}\right)^{11} \quad (۲)$$

$$16^7 < 9^{14} \quad (۱)$$

$$\left(-\frac{1}{4}\right)^7 < \left(-\frac{1}{2}\right)^{14} \quad (۴)$$

$$\left(-\frac{1}{2}\right)^8 > \left(-\frac{1}{3}\right)^8 \quad (۳)$$

۱۸- در تجزیه عبارت $6x^2 - 11x - 10$ ، کدام عامل وجود دارد؟

$$2x + 3 \quad (۴)$$

$$3x + 5 \quad (۳)$$

$$3x - 2 \quad (۲)$$

$$2x - 5 \quad (۱)$$

۱۹- در تجزیه عبارت $3x^3 - 3x - x^2 + 1$ کدام عامل وجود ندارد؟

$$3x - 1 \quad (۴)$$

$$3x + 1 \quad (۳)$$

$$x + 1 \quad (۲)$$

$$x - 1 \quad (۱)$$

۲۰- حاصل عبارت $(x^2 + xy + y^2)(x^2 - xy + y^2) - (x^{-1}y^{-1})^{-2} - (x^2)^2$ برابر است با:

$$y^4 \quad (۴)$$

$$2x^4 \quad (۳)$$

$$x^4 - x^2y^2 + y^4 \quad (۲)$$

$$x^4 + y^4 \quad (۱)$$

محل انجام محاسبات

آمار و ریاضی سال سوم

آمار و مدل سازی، کل کتاب
 ریاضی ۳:
 تابع
 (۳ پایان عملیات یا تابعها)
 صفحه‌های (۲۵ تا)

۲۱- در کدام گزینه، y تابعی از x است؟

(۱) $|y+1| = \frac{x}{4}$

(۲) $y^2 = x+5$

(۳) $|y| = x+3$

(۴) $y = |x+7|$

۲۲- در جدول زیر فراوانی تجمعی بیماران قلبی یک درمانگاه در بازه‌های سنی مختلف نمایش داده شده است، زاویه‌ی مرکزی مربوط به گروه سنی ۴۰-۳۰ در نمودار دایره‌ای چند درجه است؟

گروه سنی	فراوانی تجمعی
۲۰ - ۳۰	۶
۳۰ - ۴۰	۲۷
۴۰ - ۵۰	۶۰

(۲) 150°

(۱) 162°

(۴) 114°

(۳) 126°

۲۳- دامنه‌ی کدام یک از توابع زیر، زیرمجموعه‌ی دامنه‌ی تابع $f(x) = \frac{1}{\sqrt{x+1}}$ است؟

(۴) $h(x) = \sqrt{x+1}$

(۳) $t(x) = \frac{1}{\sqrt{x+2}}$

(۲) $a(x) = \frac{1}{\sqrt{x-1}}$

(۱) $g(x) = \frac{1}{x}$

۲۴- اگر $f(x) = \frac{x^2+1}{2x^2} - 2$ باشد، مقدار $f(1-\sqrt{2})$ کدام است؟

(۴) $-2\sqrt{2}+4$

(۳) $\sqrt{2}$

(۲) $-\sqrt{2}-2$

(۱) 2

۲۵- در تابع $f(x) = -x^3 + x$ ، حاصل عبارت $f(x+1) + f(2x)$ کدام است؟

(۴) $x^3 - 3x^2 - 2x$

(۳) $x^3 + 3x^2 + 2x$

(۲) $-9x^3 - 3x^2$

(۱) $x^3 + 3x^2 - 2x$

۲۶- «رنگ مورد علاقه» و «وزن کفش» دانش‌آموزان یک کلاس به ترتیب چه نوع متغیرهایی هستند؟

(۲) کیفی ترتیبی - کمی گسسته

(۱) کیفی ترتیبی - کمی پیوسته

(۴) کیفی اسمی - کمی گسسته

(۳) کیفی اسمی - کمی پیوسته

۲۷- سن ۱۲ نفر که وارد یک مغازه شده‌اند به صورت زیر است. فاصله‌ی مُد و میانه‌ی سن این افراد، چند سال است؟

۱۰، ۱۲، ۲۵، ۳۲، ۲۶، ۸، ۴، ۴۳، ۲۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰

(۴) 2

(۳) 1

(۲) $4/5$

(۱) $3/5$

۲۸- کدام گزینه صحیح است؟

(۱) یک کمیت مانند y ، تابعی از یک کمیت دیگر مانند x است، اگر برای هر مقدار x ، یک یا مقادیر بیش‌تری برای y ، نتیجه شود.

(۲) دامنه‌ی یک تابع، مجموعه مقادیری است که متغیر مستقل تابع می‌تواند داشته باشد.

(۳) در رابطه $n = 7/5c + 32$ ، n متغیر مستقل و c متغیر وابسته است (c درجه‌ی حرارت و n تعداد جیرجیر، جیرجیرک‌ها در دقیقه است).(۴) محاسبه‌ی مقدار تابع یعنی پیدا کردن مقدار $y = f(x)$ به ازای مقدارهای مختلفی که به متغیر مستقل y داده می‌شود.

۲۹- اگر واریانس داده‌های $-\frac{1}{4}x_1 + 5$ و $-\frac{1}{4}x_2 + 5$ و $-\frac{1}{4}x_3 + 5$ برابر ۳ باشد، واریانس داده‌های x_1, x_2, x_3 کدام است؟

(۴) 12

(۳) 10

(۲) 8

(۱) $3/5$

۳۰- اگر $f(x) = \frac{x^2+3}{x^2-1}$ ، آن‌گاه $f(2x+1) + \frac{1}{3}f(0)$ کدام است؟

(۴) $\frac{2}{x^2-x}$

(۳) $\frac{2}{x^2+x}$

(۲) $\frac{1}{x^2-x}$

(۱) $\frac{1}{x^2+x}$

محل انجام محاسبات

اقتصاد

دولت و اقتصاد
و دوره میانه گذشته
صفحه‌های (۱ تا ۶)

۳۱- هر یک از عبارات زیر به کدام مفهوم اقتصادی اشاره دارد؟

(الف) بخشی از نیروی کار یک جامعه، هم می‌تواند در فعالیت‌های تولیدی شرکت کند و هم به شکل نیروی نظامی در خدمت تأمین امنیت کشور باشد.
(ب) جامعه اسلامی برای نیل به ارزش‌های خود و تعالی فکری و روحی انسان‌ها، نیاز به سرمایه‌گذاری‌های عظیمی برای تأسیس نهادهای فرهنگی دارد.
(ج) ناهار رایگان وجود ندارد و در صورت قبول دعوت، خوردن غذا برای ما، بدون هزینه تمام نمی‌شود؛ زیرا ممکن است موقعیت‌های سودآوری را در آن زمان از دست بدهیم.

(۱) (الف) هزینه فرصت از دست رفته، (ب) بین پیش‌فرض‌های اولیه علم اقتصاد و جامعه اسلامی، تقابلی در رابطه با نیازهای انسان وجود ندارد.
(ج) قابلیت مصارف متعدد منابع

(۲) (الف) قابلیت مصارف متعدد منابع، (ب) بین پیش‌فرض‌های اولیه علم اقتصاد و جامعه اسلامی، تقابلی در رابطه با منابع و امکانات وجود ندارد.
(ج) هزینه فرصت از دست رفته

(۳) (الف) هزینه فرصت از دست رفته، (ب) بین پیش‌فرض‌های اولیه علم اقتصاد و جامعه اسلامی، تقابلی در رابطه با منابع و امکانات وجود ندارد.
(ج) قابلیت مصارف متعدد منابع

(۴) (الف) قابلیت مصارف متعدد منابع، (ب) بین پیش‌فرض‌های اولیه علم اقتصاد و جامعه اسلامی، تقابلی در رابطه با نیازهای انسان وجود ندارد.
(ج) هزینه فرصت از دست رفته

۳۲- نوع کالاها و خدمات زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

«مشاوره‌های مالی به یک کارخانه تولیدی - دستگاه جوش کاری مورد استفاده در یک کارخانه تولید اتومبیل - دستگاه آبمیوه‌گیری در منزل - حمل‌ونقل - دارو - پوشاک خریداری شده توسط خانوار - آرد خریداری شده توسط یک قنادی»

(۱) خدمات - کالای بادوام - کالای سرمایه‌ای - کالای سرمایه‌ای - کالای ضروری - کالای مصرفی - کالای مصرفی

(۲) خدمات - کالای سرمایه‌ای - کالای بادوام - خدمات - کالای ضروری - کالای مصرفی - کالای واسطه‌ای

(۳) کالای سرمایه‌ای - کالای بادوام - کالای سرمایه‌ای - خدمات - کالای لوکس - کالای واسطه‌ای - کالای مصرفی

(۴) کالای بادوام - کالای سرمایه‌ای - کالای بادوام - کالای سرمایه‌ای - کالای لوکس - کالای واسطه‌ای - کالای واسطه‌ای

۳۳- در یکی از کشورهای توسعه‌یافته شرق آسیا، کالاها و خدمات زیر در سال ۲۰۰۹ تولید شده است، اگر تولید خارجی‌ان مقیم کشور ۸۶ میلیارد

ردیف	انواع تولیدات	ارزش تولیدات (به میلیارد دلار)
۱	کالاهای صنعتی	۱۶۰
۲	خدمات گردشگری و هتلداری	۳۶
۳	پوشاک	۹/۶
۴	انواع قطعات یدکی خودرو	۵۴
۵	انواع اسباب‌بازی	۲۴/۴
۶	محصولات الکترونیکی	۶۴
۷	انواع خدمات تجاری و صنعتی	$\frac{1}{4}$ ارزش کالاهای صنعتی

دلار و تولید افرادی از آن کشور که در خارج اقامت دارند، برابر با صفر و جمعیت آن کشور نیز ۸ میلیون نفر باشد، در این صورت:
(الف) «تولید ناخالص ملی» و «تولید ناخالص داخلی» در این کشور به ترتیب از راست به چپ چند میلیارد دلار است؟
(ب) «تولید ناخالص ملی سرانه» چند دلار است؟

(ج) در صورتی که «ارزش تولید خارجی‌ان مقیم کشور» برابر با «ارزش تولید افراد تبعه آن

کشور که در خارج مقیم می‌باشند.» در نظر گرفته شود، در این صورت ...

(۱) (الف) ۴۳۳، ۴۴۰ (ب) ۴۱، ۷۵۰ (ج) تولید خالص ملی برابر با تولید خالص داخلی خواهد بود.

(۲) (الف) ۳۳۴، ۴۲۰ (ب) ۵۴، ۱۲۵ (ج) تولید خالص ملی بیشتر از تولید خالص داخلی خواهد بود.

(۳) (الف) ۳۳۴، ۴۲۰ (ب) ۴۱، ۷۵۰ (ج) تولید خالص ملی برابر با تولید خالص داخلی خواهد بود.

(۴) (الف) ۴۳۳، ۴۴۰ (ب) ۵۴، ۱۲۵ (ج) تولید خالص ملی بیشتر از تولید خالص داخلی خواهد بود.

۳۴- در یک کشور ظرفیت تولید برق نیروگاهی در حال حاضر ۶۷۵۰ مگاوات است. پس از مدتی مدیریت نیروگاه مطلع شد که ۲۵ درصد از خانوارهای این کشور، هر یک ۳ عدد لامپ ۵۰ واتی بر مصرف خود افزوده‌اند. اگر تعداد خانوارهای این کشور ۳۰ میلیون و هر خانوار شامل ۵ نفر باشد: (به ترتیب)

(الف) جمعیت کشور چند میلیون نفر است؟

(ب) چند مگاوات برق به بار مصرفی نیروگاه افزوده شده است؟

(پ) نسبت اضافه مصرف کل خانوارها به کل ظرفیت تولید برق نیروگاه کدام است؟

(۱) الف (۲۰۰، ب) ۱۲۵، پ) $\frac{1}{4}$ (۲) الف (۱۵۰، ب) ۱۲۵، پ) $\frac{1}{6}$

(۳) الف (۱۵۰، ب) ۴۵۰، پ) $\frac{1}{6}$ (۴) الف (۲۰۰، ب) ۴۵۰، پ) $\frac{1}{4}$

۳۵- جدول زیر حاوی اطلاعات فرضی مربوط به تولید کل کشوری در سه سال پی‌پی‌ای است. اگر میزان تورم در سال دوم و سوم معادل: ۲۴۷ و ۱۶۳۱ هزار میلیارد ریال باشد؛ به ترتیب (از راست به چپ):

سال	تولید کل
۱۳۸۱	۷۸۰۰
۱۳۸۰	؟
۱۳۷۹	۴۲۹۰
سال	تولید کل
۱۳۸۱	۷۸۰۰
۱۳۸۰	؟
۱۳۷۹	۴۲۹۰
سال	تولید کل
۱۳۸۱	۷۸۰۰
۱۳۸۰	؟
۱۳۷۹	۴۲۹۰

(الف) تولید کل در سال دوم و سوم، چند هزار میلیارد ریال است؟

(ب) افزایش مقدار تولید در سال دوم و سوم، چند هزار میلیارد ریال است؟

(توجه: سال پایه، سال ۱۳۷۹ منظور شده است.)

(۱) الف (۵۵۸۳، ب) ۱۲۹۳، پ) ۵۱۴۱   (۲) الف (۶۰۷۷، ب) ۱۶۹، پ) ۱۵۴۰ - ۱۸۷۹

(۳) الف (۵۵۸۳، ب) ۱۲۹۳، پ) ۱۸۷۹   (۴) الف (۶۰۷۷، ب) ۹۴۳۱، پ) ۱۵۴۰ - ۵۱۴۱

۳۶- با توجه به اطلاعات داده شده، وضعیت اقتصادی سالانه یک بنگاه با ۲,۶۰۰ قطعه تولیدی سالانه و ۶ نفر کارگر به چه صورت است؟

(الف) دستمزد ماهانه هر کارگر: ۲۵۰,۰۰۰ تومان

(ب) خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه: ۳,۴۴۷,۰۰۰ تومان

(ج) اجاره ماهانه بنگاه: ۲۴۲,۵۰۰ تومان

(د) فروش هر قطعه تولیدی: ۱۳,۰۰۰ تومان

(ه) تجهیز سالانه ماشین‌آلات: ۷,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۱) ۲,۴۱۳,۰۰۰ تومان سود یا منفعت

(۲) ۵,۳۲۳,۰۰۰ تومان سود یا منفعت

(۳) ۵,۳۲۳,۰۰۰ تومان ضرر یا زیان

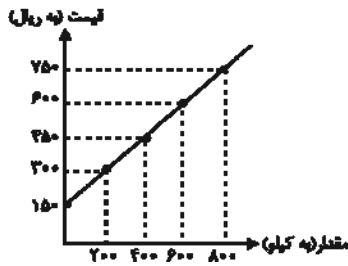
(۴) ۲,۴۱۳,۰۰۰ تومان ضرر یا زیان

۳۷- با توجه به نمودار عرضه و تقاضای زیر به ترتیب:

(الف) میزان مازاد عرضه در سطح قیمت ۷۵۰ ریال چند کیلو است؟

(ب) در سطح قیمت ۶۰۰ ریال، اگر ۴۰۰ کیلو مازاد عرضه داشته باشیم مقدار تقاضا در این قیمت کدام است؟

(ج) حداکثر دریافتی تولیدکنندگان در قیمت ۳۰۰ ریال کدام است؟

مقدار (به کیلو)	قیمت (به ریال)
۸۰۰	۱۵۰
۶۰۰	۳۰۰
۴۰۰	۴۵۰
؟	۶۰۰
۰	۷۵۰

(۲) الف (۸۰۰ کیلو، ب) (۲۰۰ کیلو، ج) (۶۰۰,۰۰۰ ریال

(۱) الف (۸۰۰ کیلو، ب) (۱۵۰ کیلو، ج) (۱۸۰,۰۰۰ ریال

(۴) الف (۴۰۰ کیلو، ب) (۲۰۰ کیلو، ج) (۶۰۰,۰۰۰ ریال

(۳) الف (۴۰۰ کیلو، ب) (۱۵۰ کیلو، ج) (۱۸۰,۰۰۰ ریال

۳۸- به ترتیب هریک از موارد زیر به کدام یک از اهداف اقتصادی دولت اشاره دارد؟

(الف) از دیدگاه اقتصاددانان رفع فقر و حمایت از اقشار کم درآمد، راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه یافتگی جامعه است.

(ب) در شرایط تورم بالا، قیمت کالاها و خدمات به سرعت افزایش می یابد و اقتصاد کشور دچار اختلال می شود.

(ج) در شرایط رونق اقتصادی، فعالیت های تولیدی گسترش می یابند و تمایل تولیدکنندگان به استخدام نیروی کار جدید بیش تر می شود.

(د) مصلحان اجتماعی و معلمان اخلاق بر ضرورت حمایت و کمک اقشار ثروتمند به فقرا تأکید کرده اند.

(۱) الف) رشد و توسعه اقتصادی، (ب) اشتغال کامل، (ج) اشتغال کامل، (د) رشد و توسعه اقتصادی

(۲) الف) رشد و توسعه اقتصادی، (ب) ثبات قیمت ها، (ج) رشد و توسعه اقتصادی، (د) بهبود وضع توزیع درآمد

(۳) الف) بهبود وضع توزیع درآمد، (ب) ثبات قیمت ها، (ج) اشتغال کامل، (د) بهبود وضع توزیع درآمد

(۴) الف) بهبود وضع توزیع درآمد، (ب) رشد و توسعه اقتصادی، (ج) رشد و توسعه اقتصادی، (د) اشتغال کامل

۳۹- سیاست های اقتصادی «دولت»:

(۱) می تواند حرکت جامعه را به سمت «توسعه» کند سازد.

(۲) می تواند حرکت جامعه را به سمت «توسعه» سرعت ببخشد.

(۳) نمی تواند حرکت جامعه را به سمت «توسعه» کند سازد ولی برعکس می تواند بر «سرعت» آن بیفزاید.

(۴) هم می تواند حرکت جامعه به سمت «توسعه» را کند سازد و هم می تواند بر «سرعت» آن بیفزاید.

۴۰- هریک از عبارات زیر به ترتیب به دیدگاه کدام اقتصاددانان در خصوص نقش دولت در عرصه اقتصاد اشاره دارد؟

(الف) بخش خصوصی می تواند تصدی کارخانه ها، معادن و صنایع را در دست بگیرد و آن ها را به روشی بهتر و با مدیریت کارآمدتر اداره کند.

(ب) این گروه از اقتصاددانان به ترکیبی بهینه از دولت - بازار رأی می دهند؛ به گونه ای که دولت در بعضی عرصه های محدود از اقتصاد فعالیت کند و در عین حال، بخش خصوصی و بازار نیز بتواند بدون محدودیت به گسترش ابعاد فعالیت های خود بپردازد.

(ج) این گروه از اقتصاددانان شواهد فراوانی را از مدیریت ناکارآمد بخش دولتی در کشورهای مختلف ارائه می کنند.

(د) این گروه از اقتصاددانان معتقدند دولت در صورتی می تواند در عرصه وضع قوانین و سیاست گذاری در اقتصاد موفق باشد که اطلاعات روشن

و دقیقی از اقتصاد کشور داشته باشد که معمولاً چنین نیست.

(ه) این گروه از اقتصاددانان معتقدند با توجه به اهمیت بعضی از حوزه های فعالیت در اقتصاد، بخش خصوصی به دلیل توجه به سود خود، شاید

صلاحیت لازم را برای تصدی چنین فعالیت هایی نداشته باشد.

(۱) الف) طرفداران اقتصاد آزاد، (ب) اقتصاددانان امروزی، (ج) طرفداران اقتصاد آزاد، (د) طرفداران اقتصاد دولتی، (ه) طرفداران اقتصاد آزاد

(۲) الف) طرفداران اقتصاد دولتی، (ب) طرفداران اقتصاد آزاد، (ج) طرفداران اقتصاد دولتی، (د) طرفداران اقتصاد آزاد، (ه) اقتصاددانان امروزی

(۳) الف) طرفداران اقتصاد آزاد، (ب) اقتصاددانان امروزی، (ج) طرفداران اقتصاد آزاد، (د) طرفداران اقتصاد آزاد، (ه) طرفداران اقتصاد دولتی

(۴) الف) طرفداران اقتصاد دولتی، (ب) اقتصاددانان امروزی، (ج) طرفداران اقتصاد آزاد، (د) طرفداران اقتصاد دولتی، (ه) طرفداران اقتصاد آزاد

ادبیات فارسی چهارم

عروض
(اختیارات وزنی، طبقه‌بندی اوژن)
صفحه‌های ۴۰ تا ۵۷

۴۱- اولین رکن کدام بیت، مشمول اختیار وزنی شده است؟

- ۱) روضه پاک رضا دیدن اگر طغیان است / شاید از بر ره طغیان شدنم نگذارند
- ۲) چه سبب سوی خراسان شدنم نگذارند / عندلیبم به گلستان شدنم نگذارند
- ۳) همه بر جاه همی ترسم و بر جان که مباد / جاه و جانی که تن آسان شدنم نگذارند
- ۴) منم آن صبح نخستین که چو بگشایم لب / خوش فروخندم و خندان شدنم نگذارند

۴۲- در کدام بیت اختیار شاعری ابدال به کار نرفته است؟

- ۱) تو شمع مجلس انسی، متاب روی از من / تو عین آب فرائی مده فریب سراب
- ۲) درون صافی از اهل صلاح و زهد، مجوی / که این نشانه رندان دُردی آشام است
- ۳) غم تو بود که سلمان نبود در دل او / بر آن مباحث، که این غم کنون گرفت مرا
- ۴) غم ملامت دشمن، ز هر غمی بترست / مرا ملامت هجران دوست، پیدا نیست

۴۳- در کدام بیت، اختیار وزنی قلب وجود دارد؟

- ۱) کیسه هنوز فریه است با تو از آن قوی دلم / چاره چه خاقانی اگر کیسه رسد به لاغری
- ۲) خاک شدم در تو را آب رخم چرا بری / داشتمت به خون دل خون دلم چرا خوری
- ۳) از سر غیرت هوا چشم ز خلق دوختم / پرده روی تو شدم پرده من چرا دری
- ۴) وصل تو را به جان و دل می خرم و نمی دهی / بیش مکن مضایقه زان که رسید مشتری

۴۴- کدام بیت فاقد اختیار وزنی است؟

- ۱) هستم باد گشته سر از پی نیستی دوان / هستی هر تنم ولی نیست تنم دریغ من
- ۲) که الف چون بشد از منزل یک / صفر بر جای الف کرد ثبات
- ۳) به دام عشق تو درماندهام چو خاقانی / اگر نه بام فلک خوش نشیمنی است مرا
- ۴) به دو چشم تو که از جان اثری نماند با ما / ز نسیم جان فزایت اثری فرست ما را

۴۵- در بیت زیر، شاعر از کدام اختیارات شاعری بهره برده است؟

«بیار ساقی از آن می که می پرستان را / دمی به کار بدارد، دمی ز کار برد»

- ۱) حذف همزه - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه
- ۲) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - ابدال
- ۳) قلب - حذف همزه
- ۴) ابدال - آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن

۴۶- در کدام ابیات به ترتیب از اختیارات شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن، قلب، کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند و ابدال» استفاده شده است؟

- الف) تا سر زلف تو در دست نسیم افتاده است / دل سودازده از غصه دو نیم افتاده است
ب) نفاق و زرق نبخشد صفای دل حافظ / طریق رندی و عشق اختیار خواهم کرد
ج) کیست که پیغام من به شهر شروان برد / یک سخن از من بدان مرد سخندان برد
د) ز کنج صومعه حافظ مجوی گوهر عشق / قدم برون نه اگر میل جست و جو داری
- ۱) الف - د - ب - ج
۲) د - ج - الف - ب
۳) د - ب - الف - ج
۴) الف - ج - ب - د

۴۷- کدام بیت با بیت «روا مدار خدا را که در حریم وصال / رقیب محرم و حرمان نصیب من باشد» وزنی یکسان دارد؟

- ۱) نه سایه دارم و نه بر بیفکنندم و سزاست / اگر نه بر درخت تر کسی تبر نمی زند
- ۲) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم از تو کشیدم شنیدم از تو شنیدم
- ۳) دلا ز رنج حسودان مرنج و واثق باش / که بد به خاطر امیدوار ما نرسد
- ۴) نه من خام طمع عشق تو می ورزم و بس / که چو من سوخته در خیل تو بسیاری هست

۴۸- گروه وزنی کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) هست به نزدیک خلق جرم من و تو پدید / من رخ تو دیدهام تو دل من برده‌ای
- ۲) تا تو ز کوی تو برون رفته‌ای / کوی تو گویی که همان کوی نیست
- ۳) کرد ز سر حال من مردم شهر را خبر / ناله من که می رود خانه به خانه کو به کو
- ۴) کی رهم از خوف و رجا تا کند از منع و عطا / غمزه تو عمر هبا خنده تو عیش هنی

۴۹- نام وزن بیت زیر در کدام گزینه درست است؟

«روی یار است یا گل نسرین / کوی یار است یا بهشت برین»

- ۱) رمل مسدس مخبون محذوف
- ۲) خفیف مسدس مخبون محذوف
- ۳) هزج مسدس محذوف
- ۴) رمل مسدس محذوف

۵۰- بیت کدام گزینه از تک‌وزن‌ها است؟

- ۱) گر کسی سرو شنیده است که رفته است این است / یا صنوبر که بُناگوش و برش سیمین است
- ۲) با همه مهر و با منش کین است / چه کنم حظّ و بخت من این است
- ۳) من از این جا به ملامت نروم / که من این جا به امید می گروم
- ۴) کاش کان دلبر عیار که من کشته اویم / بار دیگر بگذشتی که کند زنده به بویم

تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

تاریخ ادبیات (۱)
عصر بیهقی و دوره مباحث گذشته
صفحه‌های ۷ تا ۹۹
تاریخ ادبیات (۲)
عصر صبا و دوره مباحث گذشته
صفحه‌های ۴ تا ۹۰
آرایه‌های ادبی
بیان
(حقیقت و مجاز، علاقه‌های مجاز، کنایه)
و دوره مباحث گذشته
صفحه‌های ۳ تا ۸۸

۵۱- درباره حمایت حاکمان سامانی و غزنوی از شعر و ادب، به ترتیب، کدام موارد درست می‌باشند؟

- (۱) خالی از انگیزه سیاسی نبود. - هزینه شاعرپروری آنان از ثروت بادآورده و غنایم جنگی تأمین می‌شد.
- (۲) جنبه ذوقی و علاقه‌های قلبی حاکمان را به همراه نداشت. - شاعران غزنویان برای رقابت با سامانیان بود.
- (۳) سبب ظهور عده زیادی از شاعران پرمایه شد. - حمایت غزنویان از ادب فارسی، به علت پرورش روح ایران‌دوستی بود.
- (۴) حاکمان سامانی علی‌رغم حمایت از شعر و ادب از درک زیبایی شعری بی‌بهره بودند. - سلیقه ممدوحان موضوع اشعار قرار گرفت.

۵۲- عبارت بیان شده معرف کدام سخن‌سرای پارسی است؟

«آثاری چون جامع‌الحکمتین را پدید آورده که در زمره آثار کلامی فارسی است و این اثر نتیجه تأملات خردمندانه وی به دنبال تفکرات خردگرایانه سده چهارم هجری می‌باشد.»

- (۱) بوشکور بلخی
- (۲) دقیقی توسی
- (۳) ناصر خسرو
- (۴) خواجه عبدالله انصاری

۵۳- همه گزینه‌ها به جز گزینه ... صحیح است.

- (۱) خط پهلوی که دارای ۲۲ حرف الفباست، خط عصر اشکانیان و ساسانیان بوده است.
- (۲) از زبان پارسی میانه آثار زیادی به دست ما رسیده است که بیش تر مربوط به فرمان‌ها و نامه‌های دوره هخامنشیان است.
- (۳) ستایش پاک و نیکی، نکوهش اهریمنان، احکام مذهبی و اخبار تاریخی را می‌توان از موضوعات موجود در اوستا دانست.
- (۴) خط اوستایی که دارای ۴۴ حرف است، برای نوشتن متون دینی زردشتی به کار می‌رفته است.

۵۴- کتاب «گرشاسپ‌نامه» سروده ... در قالب ... و با خصوصیات شاهنامه فردوسی مشتمل بر حدود ... بیت است.

- (۱) اسدی توسی، مثنوی، نه هزار
- (۲) دقیقی توسی، قصیده، ده هزار
- (۳) شهید بلخی، مثنوی، نه هزار
- (۴) اسدی توسی، قصیده، ده هزار

۵۵- کدام گزینه درباره کتاب «قابوس‌نامه» درست نیست؟

- (۱) در چهل و چهار باب نوشته شده است.
- (۲) در این کتاب تأثیر متون آموزشی پیش از اسلام آشکار است.
- (۳) این کتاب از نمونه‌های نثر تاریخی به‌شمار می‌رود.
- (۴) نویسنده آن از دانش‌ها و فنون و پیشه‌های روزگار آگاهی داشت.

۵۶- کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

- (۱) آنچه از تاریخ بیهقی باقی مانده، مربوط می‌شود به روزگار حکومت سلطان مسعود غزنوی که با غلبه آل سلجوق پایان می‌پذیرد.
- (۲) تاریخ بیهقی از نظر غلبه جنبه تاریخی بر ادبی، با تاریخ سیستان همانندی‌هایی دارد.
- (۳) بیهقی حوادث دوران حکومت آل سبکتکین را در سی مجلد به رشته تحریر درآورد.
- (۴) کتاب تاریخ بیهقی بهتر از هر کتاب و مأخذی ناراستی‌ها و کم و کاستی‌های سیاست و اندیشه ترکان را برملا می‌ساخت.

۵۷- مؤلف چند اثر نادرست معرفی شده است؟

«طبقات‌التوفیه (خواجه عبدالله انصاری) - سیرالملوک (خواجه نظام‌الملک) - التفهیم لاوائل صناعة التنجیم (ابومنصور موفق هروی) - هدایة المتعلمین فی الطب (اخوینی بخارایی) - لغت فرس (دقیقی توسی) - آفرین‌نامه (بوشکور بلخی)»

- (۱) دو
- (۲) سه
- (۳) چهار
- (۴) پنج

۵۸- کدام شاعر سرمشق حافظ در غزل سرایی است و حافظ در اشعار خود چه کسی را «محتسب» می‌نامد؟

- (۱) سعدی - امیر مبارزالدین محمد
(۲) سعدی - ابواسحاق اینجو
(۳) سیف فرغانی - امیر مبارزالدین محمد
(۴) سیف فرغانی - ابواسحاق اینجو

۵۹- بیت «بخیه کفشم اگر دندان‌نما شد عیب نیست / خنده می‌آرد همی بر هرزه‌گردی‌های من» نمایانگر کدام مشخصه عصر صائب است و سروده

چه کسی است؟

- (۱) رواج حکمت و استدلال عامیانه - کلیم کاشانی
(۲) خیال‌پردازی‌های غریب و بی‌سابقه - صائب تبریزی
(۳) توجه به تجربیات ساده و روزمره زندگی - صائب تبریزی
(۴) استفاده از زبان و الفاظ محاوره - کلیم کاشانی

۶۰- به ترتیب نوع ادبی و موضوع مهم‌ترین اثر عبدالله مستوفی کدام است؟

- (۱) سفرنامه خیالی - نگاهی انتقادی به ایران عصر قاجاری
(۲) ترجمه - تصویری از ایران عصر قاجار
(۳) رمان تاریخی - تاریخ اجتماعی و اداری قاجار
(۴) حسب حال - تشریح اوضاع اجتماعی قاجار

۶۱- کدامیک از شاعران عصر هاتف درست معرفی شده است؟

- (۱) هاتف: در نوجوانی، فنون شعر و ادب را نزد مشتاق آموخت.
(۲) آذر: اصول شعر را از طریق مطالعه آثار پیشینیان فراگرفت.
(۳) فروغی: در دربار فتحعلی‌شاه توجه بیشتری به وی مبذول شد.
(۴) مشتاق: در دیوان هاتف، اخوانیاتی خطاب به او وجود دارد.

۶۲- کدام گزینه درباره عصر صبا به درستی بیان شده است؟

- (۱) در این دوره که عصر بازگشت به اسلوب‌های کهن شعر پارسی بود، شعر در بین پیشه‌وران و بازاریان و طبقه عامه به شدت رایج بود.
(۲) قالب شعری در این دوره عموماً قصیده بود و شاعران این عصر با توجه به روایتی با دنیایی تازه و کاملاً متفاوت دست به مضمون‌آفرینی در قالب قصیده و غزل می‌زدند.
(۳) نشاط اصفهانی از شاعران این عصر است که بیشتر شهرت وی به دلیل قصاید اوست و در برخی از آن‌ها ترکیبات نامأنوس به چشم می‌خورد.
(۴) قآنی، از شعرای این عصر، موفق به دریافت لقب حستان‌العجم گردید و از نخستین شعرای عصر قاجاری است که با زبان‌های غربی - یعنی فرانسه و انگلیسی - آشنایی داشت.

۶۳- به ترتیب اوصاف زیر، مربوط به کدامیک از موارد هستند؟

- رواج این اثر نشان داد که هر بازاری‌ای نمی‌تواند در شمار شاعران عصر خود درآید.
- به لحاظ کیفیت، این مضمون ادبی در عصر صبا با آنچه در عصر حافظ و مولانا بود، قابل مقایسه نیست.
- این جنبه از ادبیات این عصر، آفاقی و عینیت‌گرا بود.

- (۱) کتاب المعجم فی معاییر اشعار العجم - شعر صوفیانه - شعر عصر صبا
(۲) کتاب براهین العجم - شعر صوفیانه - شعر دوره بازگشت ادبی
(۳) کتاب براهین العجم - شعر عاشقانه - نثر عصر هاتف
(۴) کتاب المعجم فی معاییر اشعار العجم - شعر عاشقانه - نثر عصر صبا

۶۴- در بیت کدام گزینه، تعداد مجاز کمتری به کار رفته است؟

- (۱) دل سعدی و جهانی به دمی غارت کرد / همچو نوروز که بر خوان ملک یغما بود
- (۲) ساقی به نور باده برافروز جام ما / مطرب بگو که کار جهان شد به کام ما
- (۳) شدم تسلیم ای ماه دلارای / ندارم زهره گفتار و یارای
- (۴) گل در بر و می در کف و معشوق به کام است / سلطان جهانم به چنین روز غلام است

۶۵- در همهٔ گزینه‌ها به استثنای ... «استعارهٔ مصرحه و مجاز» وجود دارد.

- (۱) ماه دی آمد که هوا هر زمان / بارد کافور همی بر جهان
- (۲) صائب از عمر گرمی گروی می‌گیرم / اگر آن سرو خرامان ز درم باز آید
- (۳) تلخ کامم ایمن ز چشم شور ماند بیشتر / بادهٔ انگور از انگور ماند بیشتر
- (۴) آنان که محو چاشنی وصل شکرند / بر زخم سنگ، صبر چو بادام می‌کنند

۶۶- ترتیب توالی ابیات به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «مجاز - تشخیص - کنایه - استعاره - تشبیه» به کدام صورت صحیح است؟

- (الف) امروز به آب چشم تو حورا / در باغ بشست سبزه پیراهن
 (ب) و گر دست همت نداری به کار / گداپیشه خوانندت و پخته‌خوار
 (پ) جان به هوس به سوی او چرخ‌زان همی دود / چون مگسی که بوکنان سوی شراب می‌رود
 (ت) سر زنده از سال چون برف گشت / ز خون کیان خاک شنگرف گشت
 (ث) پوشیده چون جان می‌روی اندر میان جان من / سرو خرامان منی ای رونق بستان من
- (۱) الف - ث - ب - پ - ت
 (۲) ت - الف - ب - ث - پ
 (۳) الف - ب - پ - ت - ث
 (۴) ت - ب - الف - پ - ث

۶۷- هر دو آرایهٔ «مجاز و کنایه» در کدام بیت وجود دارد؟

- (۱) به خون برادر چه بندی کمر؟ / چه سوزی دل پیرگشته پدر؟
- (۲) چو باد صبا زان میان سیر کرد / نه سیری که بادش رسیدی به گرد
- (۳) مکن بد که بد بینی از یار نیک / نروید ز تخم بدی بار نیک
- (۴) چو از کوه آتش به هامون گذشت / خروشیدن آمد ز شهر و ز دشت

۶۸- نوع علاقهٔ مجاز روبه‌روی کدام بیت نادرست است؟

- (۱) چو آن جامه بشنید بهرام گور / بخورد آن گران سنگ جام بلور (محلّیه)
- (۲) خسروی کار گدایی کی بود / این به بازوی چو مایی کی بود (آلیه)
- (۳) دیدی که خون ناحق پروانه شمع را / چندان امان نداد که شب را به سر برد (سببیه)
- (۴) آفرین جان آفرین پاک را / آن که جان بخشید و ایمان خاک را (سببیه)

۶۹- در کدام بیت هر دو آرایهٔ «استعاره و تشبیه» به کار نرفته است؟

- (۱) شکنج سنبل پست تو گنج صورت و معنی / فریب نرگس مست تو زیب جامه و زیور
- (۲) ز جام حقهٔ لعلت گشوده چشمهٔ حیوان / ز دام حلقهٔ زلفت دمیده نکهت عنبر
- (۳) ز رشک طلعت خوبت بریزد اختر گردون / ز اشک چشمهٔ چشمم بمیرد آتش اختر
- (۴) به حسن عارض چون ماه و زیب چهرهٔ چون خور / ببردی از بر من دل، بخوردی از دل من بر

۷۰- آرایه‌های «تشبیه و کنایه» در همهٔ گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ ... وجود دارد.

- (۱) آرزو صید مقاصد را کمند / دفتر افعال را شیرازهبند
- (۲) خیز در جامم شراب ناب ریز / بر شب اندیشه‌ام مهتاب ریز
- (۳) هر که دل پیش دلبری دارد / ریش در دست دیگری دارد
- (۴) دلبران یکایک چو شیر ژبان / همه بسته بر کین ایرج میان

■ عَيْنِ الْأَصْحَ وَالْأَدَقَّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ أَوْ التَّعْرِيْبِ: (۷۴ - ۷۱)

۷۱- «معلّماتنا المجدّات اللّاتي يربّين الجيل الجديد يتلنّ إعجاب من في المدينة.»

- (۱) معلّم‌های کوشای ما که نسل جدید را تربیت می‌کنند تعجب هرکسی را که در شهر است به دست می‌آورند.
- (۲) معلّم‌های ما که تلاشگرند، نسل جدید را می‌سازند و شگفتی کسی را که در شهر هست برمی‌انگیزند.
- (۳) معلّمان کوشای ما که نسل جدید را تربیت می‌کردند، تعجب هر آن کس را که در شهر بود به دست آوردند.
- (۴) خانم معلّم‌هایی که تلاشگرند، نسل جدید ما را تربیت می‌کنند و به دست می‌آوردند شگفتی کسانی را که در شهرند.

۷۲- عین الخطأ:

- (۱) «أنا أجدّ و أجدح حتّى أنال المنزلّة الّتی تراها»: من تلاش می‌کنم و تحمل می‌کنم تا به جایگاهی که آن را می‌بینی برسم.
- (۲) «ألم تعلم من الّذی نسّمیه الیتیم الحقیقی؟»: آیا ندانستی که ما، چه کسی را یتیم حقیقی می‌نامیم؟
- (۳) «تقدّم أربعة من وجهاء القرية و کلّ یقول لها»: چهار نفر از اشخاص سرشناس روستا جلو آمده و همگی می‌گفتند:
- (۴) «واجهنی المعلّم مواجهة الأب الرّؤف»: معلّم همانند پدر مهربان با من روبه‌رو شد.

۷۳- عین الخطأ:

- (۱) « بسیاری از مدارس در شهر بزرگ بودند»: كانت في المدينة كثيرة من المدارس العظيمة.
- (۲) «زبان عربی یکی از فصیح‌ترین زبان‌های جهان بوده است»: قد كان اللغة العربية من إحدى الفصحاء اللغات في العالم.
- (۳) «خدایوند توکل‌کنندگان از مسلمانان را دوست خواهد داشت»: سوف یحبّ الله المتوکلات من المسلمین.
- (۴) «وطن اسلامی ما بر بازوان مخلصان از فرزندان بنا شده است»: قد بنی وطننا الاسلامی علی سواعد المخلصین من أبناؤه.

۷۴- «مؤمنان مسیر خود به سوی روشنایی را ادامه می‌دادند و دیگران را به آن تشویق می‌کردند!»:

- (۱) كان المؤمنون یواصلون طریقهم نحو الضیاء و یشجعونهم علی تلك!
- (۲) المؤمنون كانت تدوم طریقهم نحو النور و یشجع الآخین علی ذلك!
- (۳) المؤمنون كان یواصلوا مسیرهم نحو النور و یشجعوا الآخین علیه!
- (۴) كان المؤمنون یواصلون طریقهم نحو الضیاء و یشجعون الآخین علی ذلك!

۷۵- عین الخطأ فی التّشکیل: «صحيح الآخر هو ما يظهر عليه جميع الحركات و هذه هي العلامات الأصلية.»

- (۱) جميع - يظهر - هي - الأصلية
- (۲) الآخر - يظهر - جميع - العلامات
- (۳) الآخر - هو - هذه - العلامات
- (۴) صحیح - الحركات - هي - الأصلية

۷۶- عین الصحیح فی التحلیل الصرفی و الاعراب: «بالعلم نهتدی إلى الحياة المثلی و به تحیا قلوبنا!»

- (۱) «نهتدی»: فعل مضارع - للمتکلم مع الغير - مزید ثلاثی - فعل ناقص - متعدّد / فعل مع فاعله الاسم الظاهر جملة فعلیة
- (۲) «الحياة»: اسم - مفرد (مؤنث مجازی) - معرفّ بأل - جامد (مصدر) - منصرف / مجرور بحرف الجرّ ظاهراً
- (۳) «المثلی»: اسم - مفرد (مذکر) - معرفّ بأل - جامد (غیرمصدر) - ممنوع من الصرف / صفة و مجرور بالتبعیة
- (۴) «تحیا»: فعل مضارع - للغائب - مزید ثلاثی - ناقص - لازم - معرب / فعل و فاعله ضمیر «هي» المستتر

۷۷- عین العبارة الّتی ما جاء فیها الاسم «المقصود»:

- (۱) ما أكثر المُنَى و ما أقلّ الفرصة!
- (۲) کتابنا الکریم قد أوحى إلى نبینا محمد(ص)!
- (۳) إن خیرت بین ثروة الدتیا و نفس أیّة فماذا تختار!
- (۴) کُلّ خلیة من خلايا العین فی القطة تعمل عمل إنعکاس الضوء!

۷۸- کم اسماً مبنیاً جاء فی العبارة التّالية:

- و من تکلن العلباء همّة نفسه / فکلّ الّذی یلقاه فیها محبّب
- (۱) أربعة
  - (۲) خمسة
  - (۳) سبعة
  - (۴) سبعة

۷۹- عین المضارع مبنیاً:

- (۱) إجعلی لذلك کتاب المهم عنواناً!
- (۲) تلتفت الّأمّ المحزونة إلى أحد الجنود!
- (۳) یعددن فی مجتمعا أولاداً مخلصین بالإهتمام!
- (۴) تعطین المسکین طعاماً لذيذاً و أنت جائعة!

۸۰- عین کلمة لا یظهر فیها أيّ من الحركات الإعرابیة:

- (۱) أطلب مساعدتك تفضلی و ادخلی!
- (۲) الطالبة المجتهدة تسرّ أباهما بنجاحها!
- (۳) إحذر من أذى الحيوانات و لا تضع فی طریقها فخاً!
- (۴) ذکر الحقائق یساعد أن یحکم القاضی بالعدل!

دنیای پر رمز و راز
افسانه‌ها و حماسه‌ها
صفحه‌های ۲۲ تا ۵۵

تاریخ شناسی

۸۱- علت نامشخص و غیردقیق بودن محتوای افسانه‌ها چیست؟

- ۱) چگونگی پیدایش انسان، ساخته شدن وسایل و همانند آن‌ها را بیان می‌کنند.
- ۲) محتوای افسانه‌ها به دوردست‌های تاریخ مربوط است.
- ۳) افسانه‌ها، اخبار را به صورت دقیق و با ذکر جزئیات فراوان دربر نمی‌گیرند.
- ۴) در افسانه‌ها به زمان و مکان پدیده‌ها توجهی نمی‌شود.

۸۲- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) بعضی از دانشمندان معتقدند انسان‌ها در گذشته برای بیان وقایع تاریخی به تخیل متوسل می‌شدند.
- ۲) تحقیقات گروهی از دانشمندان، ادعای یکسره زاده پندار بودن افسانه‌ها را رد می‌کند.
- ۳) مفاهیم و مضامین افسانه‌ها، اختصاص به یک قوم یا ملت ندارد.
- ۴) در افسانه‌های ایران باستان اسفندیار و در یونان باستان بالدر روئین‌تن هستند.

۸۳- نتایج مطالعات حاصل از اسطوره‌شناسی تطبیقی، گویای چیست؟

- ۱) بعضی مطالب موجود در افسانه‌ها با واقعیت هم‌خوانی دارند.
- ۲) علت پیدایش افسانه‌ها، اغراق‌گویی و خیال‌پردازی پیشینیان است.
- ۳) انسان‌ها در گذشته‌های دور با هم زندگی می‌کرده‌اند و سپس از هم جدا شده‌اند.
- ۴) پیدایش حماسه‌ها، عمدتاً به علت حفظ جوامع از دستبرد دشمنان بوده است.

۸۴- مهم‌ترین عامل دگرگونی رخدادهای تاریخی و تبدیل آن‌ها به افسانه چه می‌باشد؟

- ۱) تحول فرهنگ‌ها
- ۲) نفوذ اغراض و اهداف
- ۳) حاکمیت فرهنگ شفاهی
- ۴) دخالت تعصبات اعتقادی و قومی

۸۵- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) در فرهنگ مکتوب عامل فرهنگ‌ساز، کتابت است.
- ۲) عامل اصلی حفظ و انتقال دانش‌ها و تجارب در فرهنگ شفاهی، صرفاً گفت‌وشنود است.
- ۳) افسانه‌ها هسته‌ای از واقعیت دارند که در طول زمان در معرض افزودن‌ها و کاستن‌ها قرار می‌گیرند.
- ۴) همگان شاهنامه را شکل واحد افسانه‌ها و حماسه‌های ایرانی دانسته‌اند.

۸۶- به عقیده هندی‌های باستان، در کدام عصر طلایی، انسان‌ها براساس راستی و درستی زندگی می‌کرده‌اند؟

- ۱) عصر خاقان‌ها
- ۲) عصر کریتایوگا
- ۳) عصر پان‌کو
- ۴) عصر دیلمون

۸۷- دوران حماسی، در تاریخ ایران پیش از اسلام، چه دوره‌ای را شامل می‌شود؟

- ۱) از فرمانروایی کیخسرو تا اواخر دوره کیانیان
- ۲) از پیشدادیان تا دوره کیخسرو
- ۳) از سال‌های پایانی فرمانروایی کیانیان تا فرمانروایی ساسانیان
- ۴) از پیشدادیان تا سراسر دوران فرمانروایی اشکانیان

۸۸- مهم‌ترین عامل حفظ اخبار تاریخی، ... است.

- ۱) تحولات فکری و روحی معاصر
- ۲) مشاهده و مطالعه دقیق محل پیدایش وقایع تاریخی
- ۳) اهمیت دادن به حماسه‌ها و افسانه‌ها و تطبیق آن‌ها با تاریخ
- ۴) گسترش استفاده از خط و نوشته

۸۹- کدام گزاره درباره «افسانه‌ها» نادرست است؟

- ۱) پیدایش بسیاری از آیین‌ها، رسوم و اعیاد در افسانه‌ها بیان شده است.
- ۲) بسیاری از اخباری که در حماسه‌ها گم شده است، در افسانه‌ها قابل کشف و استفاده است.
- ۳) افسانه‌ها حاوی مطالب و اطلاعات زیادی درباره ادبیات ملت‌ها هستند.
- ۴) افسانه‌ها خلأهای تاریخی بشر را تکمیل می‌کنند.

۹۰- به ترتیب، متخصصان ادبیات و مورخان از چه جهت با اسطوره‌شناسی ارتباط دارند؟

- ۱) امکان خواندن کتاب‌ها و کتیبه‌ها و اسناد قدیمی را فراهم می‌سازد. - احاطه بر ادوار تحول فرهنگی و اجتماعی بشر را ممکن می‌کند.
- ۲) کتاب‌های ادبی گاه از ماجراهای اساطیری تأثیر می‌پذیرند. - کتاب‌های افسانه‌ای و حماسی به نوعی تاریخی‌اند.
- ۳) امکان خواندن کتاب‌ها و کتیبه‌ها و اسناد قدیمی را فراهم می‌سازد. - کتاب‌های افسانه‌ای و حماسی به نوعی تاریخی‌اند.
- ۴) کتاب‌های ادبی گاه از ماجراهای اساطیری تأثیر می‌پذیرند. - احاطه بر ادوار تحول فرهنگی و اجتماعی بشر را ممکن می‌کند.

نقشه و فرایند تهیه آن
صفحه‌های ۳۳ تا ۳۹

جغرافیای سال چهارم

۹۱- قدیمی‌ترین نقشه معتبر، ... می‌باشد و در قرن بیستم، یکی از علل رشد استفاده از نقشه، ... بود.

- (۱) نقشه دره نیل در مصر که در آن حدود املاک کشاورزان مشخص شده است - وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم
- (۲) نقشه دره نیل در مصر که در آن حدود املاک کشاورزان مشخص شده است - اختراع دوربین عکاسی و نصب آن در هواپیما
- (۳) باقی‌مانده لوحی از گل رس که در بابل کشف شده است - اختراع دوربین عکاسی و نصب آن در هواپیما
- (۴) باقی‌مانده لوحی از گل رس که در بابل کشف شده است - وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم

۹۲- در کدام گزینه به ترتیب، «عامل» و «پیامد» گسترش کارتوگرافی بیان شده است؟

- (۱) عکس برداری هوایی - شکل‌گیری علم سنجش از دور
- (۲) استفاده از رایانه و تصاویر ماهواره‌ای - برنامه‌ریزی فضایی
- (۳) اکتشافات جغرافیایی - تولید نقشه‌های کوچک‌مقیاس
- (۴) GIS - توسعه و فراگیری علم جغرافیا

۹۳- اثر پوشش مشترک عکس‌ها در نقشه برداری هوایی چیست؟

- (۱) پدیده‌ها به صورت برجسته دیده می‌شوند.
- (۲) می‌توان موقعیت دقیق هر یک از پدیده‌ها را مشخص کرد.
- (۳) اطلاعات اولیه نقشه را برای همگان قابل درک می‌کند.
- (۴) می‌توان ابعاد پنهان آیسبرگ‌ها را اندازه گرفت.

۹۴- «فرایند فتوگرامتری» مربوط به کدام نوع نقشه برداری می‌باشد و «ترسیم شکل سواحل» از کاربردهای کدام نقشه برداری است؟

- (۱) نقشه برداری زمینی - نقشه برداری دریایی
- (۲) نقشه برداری زمینی - نقشه برداری هوایی
- (۳) نقشه برداری هوایی - نقشه برداری هوایی
- (۴) نقشه برداری هوایی - نقشه برداری دریایی

۹۵- به چه دلیل نقشه‌های دریایی آب‌های شمالی کره زمین، در آینده اهمیت بیشتری خواهند یافت؟ به دلیل ...

- (۱) تغییرات روزافزون سواحل و کوه‌های یخ در این منطقه
- (۲) افزایش ورود گردشگران به این ناحیه
- (۳) ضرورت مشاهده روند گرم شدن کره زمین در این منطقه
- (۴) تبدیل این منطقه به یکی از پررفت‌وآمدترین خطوط تجاری جهان

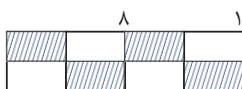
۹۶- کدام یک از نقشه‌های زیر، در زمره فعالیت‌های نقشه‌کشی قرار می‌گیرند؟

- (۱) نقشه ماهواره‌ای استان کردستان
- (۲) نقشه کاربری اراضی و گردشگری
- (۳) نقشه یک زمین فوتبال که با استفاده از تئودولیت ترسیم شده است.
- (۴) نقشه بستر دریای سیاه

۹۷- در مقیاس کسری، صورت کسر مربوط به ... است و مخرج کسر نشانگر ... است.

- (۱) میزان کوچک‌شدگی نقشه - نقشه
- (۲) میزان کوچک‌شدگی نقشه - نقشه
- (۳) فاصله واقعی - مقیاس چاپی
- (۴) مقیاس چاپی - فاصله واقعی

۹۸- با توجه به مقیاس ترسیمی مقابل، مقیاس بیانی آن کدام است و در کدام طبقه‌بندی از نقشه‌ها براساس مقیاس جای می‌گیرد؟

- (۱) یک سانتی‌متر بر روی نقشه معادل با ۴۰۰۰۰۰ سانتی‌متر بر روی زمین است. - نقشه‌های کوچک‌مقیاس
- (۲) یک سانتی‌متر بر روی نقشه معادل با ۸۰۰۰۰۰ سانتی‌متر بر روی زمین است. - نقشه‌های کوچک‌مقیاس
- (۳) یک سانتی‌متر بر روی نقشه معادل با ۴۰۰۰۰۰ سانتی‌متر بر روی زمین است. - نقشه‌های متوسط مقیاس
- (۴) یک سانتی‌متر بر روی نقشه معادل با ۸۰۰۰۰۰ سانتی‌متر بر روی زمین است. - نقشه‌های متوسط مقیاس

۹۹- برای نمایش هر کدام از موارد زیر، به ترتیب، از چه مقیاس نقشه‌ای استفاده می‌شود؟

«قاره‌ها - شبکه‌های انتقال نیرو - کشورهای بزرگ - پوشش سراسر کشور»

- (۱) بسیار بزرگ - کوچک - بزرگ - متوسط
- (۲) کوچک - متوسط - بسیار بزرگ - بزرگ
- (۳) کوچک - بزرگ - کوچک - متوسط
- (۴) بسیار بزرگ - کوچک - متوسط - بزرگ

۱۰۰- به ترتیب، «نقشه پراکندگی معادن ایران» و «نقشه توپوگرافی» از کدام نوع نقشه‌ها هستند؟

- (۱) نقشه‌های انسانی - نقشه‌های طبیعی
- (۲) نقشه‌های طبیعی - نقشه‌های تلفیقی
- (۳) نقشه‌های طبیعی - نقشه‌های طبیعی
- (۴) نقشه‌های انسانی - نقشه‌های تلفیقی

تاریخ ایران و جهان (۱)

درس‌های ۱۶ تا ۱۸
و دوره مباحث گذشته
صفحه‌های ۱۲ تا ۱۷۵

۱۰۱- کدام یک از ادوار زیر با رنسانس در اروپا مقارن است؟

- (۱) دوران گسترش فن دریانوردی
- (۲) دوران تحول علوم پایه
- (۳) دوران فناوری صنعتی و الکترونیکی
- (۴) دوران ارتباطات گسترده بین‌المللی

۱۰۲- انگیزه واقعی «کمبوجیه» در حمله به مصر، در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) دریافت خبر فرمانروایی «بردیا» در مصر
- (۲) ادعای خویشاوندی پادشاه مصر با مادها
- (۳) رد درخواست دامادی کمبوجیه
- (۴) همدستی فرعون مصر با پادشاه لودیه در توطئه حمله به ایران

۱۰۳- کدام مورد از ویژگی‌های عصر خسرو انوشیروان، پادشاه ساسانی، می‌باشد؟

- (۱) برای نخستین بار ایرانیان با رومیان صلح کردند.
- (۲) اختلاف مذاهب در این دوره شدت بیش‌تری یافت.
- (۳) آتشگاه‌های زیادی در گوشه و کنار ایران برپا نمودند.
- (۴) دوران شکوفایی فرهنگ و تمدن ایران باستان است.

۱۰۴- اولین جنگ مسلمانان در طول سال‌های استقرار پیامبر (ص) در مدینه، ... و دلیل بروز آن ... بود.

- (۱) احد - تلاش برای بازپس‌گیری اموال مصادره شده مسلمانان مکه توسط قریش
- (۲) بدر - دفاع در مقابل حمله سپاه مکه به شهر مدینه
- (۳) بدر - تلاش برای بازپس‌گیری اموال مصادره شده مسلمانان مکه توسط قریش
- (۴) احد - دفاع در مقابل حمله سپاه مکه به شهر مدینه

۱۰۵- مهم‌ترین پیامد صلح حدیبیه رسول اکرم (ص) در سال ششم هـ. ق با کفار قریش، کدام است؟

- (۱) گسترش دامنه تبلیغات اسلام
- (۲) زیارت خانه خدا بدون حضور مشرکین
- (۳) اخراج یهودیان پیمان‌شکن از مدینه
- (۴) به خطر افتادن ارتباط تجاری قریش با یهودیان

۱۰۶- به ترتیب، حکومت آل‌بویه در زمان ... به اوج اقتدار و شکوفایی خود رسید و یک ویژگی برجسته سلسله‌های ایرانی در سده‌های سوم تا پنجم هجری، ... بود.

- (۱) حسن بن زید - مدارای مذهبی
- (۲) حسن بن زید - اطاعت از خلیفه
- (۳) عضدالدوله - مدارای مذهبی
- (۴) عضدالدوله - اطاعت از خلیفه

۱۰۷- کدام یک از موارد زیر، درباره اهمیت و نقش تاریخی یا ویژگی حکومتی آل بویه صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) آل بویه پیرو مذهب شیعه بودند و در زمان حکومت آنان آداب و سنن شیعه رونق یافت.
- (۲) آل بویه حکومتی مستقل برپا کردند و خلافت عباسیان را به مدت یک قرن، تحت سلطه و سیطره خود درآوردند.
- (۳) به مخاطره افتادن منبع درآمد آل بویه یعنی بازرگانی به دلیل توسعه طلبی خلفای فاطمی در شام، از عوامل ضعف آل بویه بود.
- (۴) آل بویه ادعا می‌کردند نسب آنان به سامان خدات (شاه ساسانی) می‌رسد.

۱۰۸- کدام گزینه از نتایج لشکرکشی‌های پیاپی غزنویان به هندوستان نمی‌باشد؟

- (۱) تصاحب گنجینه‌های معابد و بتکده‌های هند
- (۲) کسب اعتبار و مشروعیت دینی و سیاسی به عنوان جهادگر
- (۳) داشتن سپاهی کارآموده و مجهز و همواره آماده
- (۴) جلوگیری از بحران آفرینی نظامیان از طریق مشغول کردن آنان به عملیات‌های جنگی

۱۰۹- درباره حکومت امیران سامانی می‌توان گفت: ...

- (۱) از وجود وزیران و مشاوران دانشمند و کاردانی بهره می‌بردند.
- (۲) سیاست خصومت‌آمیزی را علیه خلافت عباسی در پیش گرفتند.
- (۳) توسط مردم و خاندان‌های قدرتمند طبرستان و دیلم به قدرت رسیدند.
- (۴) با تشدید رقابت و اختلاف درونی خاندان سامانی، رو به افول نهادند.

۱۱۰- برجسته‌ترین دستاورد حکومت ایلخانی در زمینه سیاسی، چه بود؟

- (۱) انتظام امور لشکری و کشوری
- (۲) وحدت جغرافیایی ایران
- (۳) مقابله با سرکشی سرداران مغول و چپاول‌گری آنان
- (۴) برقراری روابط سیاسی میان ایران و کشورهای اروپایی

جغرافیا (۱)

فصل هفتم و هشتم
و دوره مباحث گذشته
صفحه‌های (۱۳۶ تا ۱۳۷)

۱۱۱- فایده عکس‌های هوایی در چیست و چه زمان کارایی آن‌ها بیش‌تر معلوم می‌شود؟

- (۱) دید همه‌جانبه - زمانی که از یک ناحیه به فاصله زمانی معین تصاویر متعدد گرفته باشند.
- (۲) دید همه‌جانبه - زمانی که اجزای گوناگون محیط را به هم پیوسته به نمایش می‌گذارند.
- (۳) نمایش بازتاب نور هر پدیده - زمانی که از یک ناحیه به فاصله زمانی معین تصاویر متعدد گرفته باشند.
- (۴) نمایش بازتاب نور هر پدیده - زمانی که اجزای گوناگون محیط را به هم پیوسته به نمایش می‌گذارند.

۱۱۲- به ترتیب، کدام توده‌های هوایی از نظر «زمان نفوذ به ایران» و کدام دو از نظر «پیامد» وضعیت مشابهی دارند؟

- (۱) سرد جنب قطبی - مرطوب مدیترانه‌ای / سرد جنب قطبی - مرطوب موسمی
- (۲) سودانی - سرد جنب قطبی / مرطوب موسمی - سودانی
- (۳) مرطوب موسمی - مرطوب مدیترانه‌ای / مرطوب موسمی - سودانی
- (۴) گرم و خشک - مرطوب موسمی / گرم و خشک - سودانی

۱۱۳- نقطه اشتراک جنگل‌های هیرکانی و ارسباران کدام است؟

- (۱) میزان بارش سالیانه به مقدار ۱۰۰۰-۶۰۰ میلی‌متر
- (۲) پوشش گیاهی درختان بلوط
- (۳) میزان بارش سالیانه به مقدار ۲۰۰۰-۸۰۰ میلی‌متر
- (۴) پوشش گیاهی درختان افرا

۱۱۴- کدام مورد از پیامدهای آلودگی هوا نیست؟

- (۱) گرم شدن زمین
- (۲) وارونگی دما
- (۳) باران اسیدی
- (۴) تخریب لایه ازن

۱۱۵- کدام گزینه از علل اصلی وقوع سیل نمی‌باشد؟

- (۱) ذوب ناگهانی برف در ارتفاعات در اثر گرمای زودرس هوا
- (۲) ریزش باران‌های موسمی و قرارگیری منطقه بر روی دلتا
- (۳) قطع درختان و نابودی جنگل‌ها
- (۴) تخلیه آب ذخیره شده در پشت سد بر اثر خراب شدن آن

۱۱۶- به ترتیب در کدام کشورها میزان مهاجرپذیری و مهاجرفرستی تفاوت چشمگیری دارد و در کدام کشور این میزان تقریباً برابر است؟

- (۱) یونان و انگلستان - آلمان
- (۲) ایتالیا و یونان - اسپانیا
- (۳) اسپانیا و اتریش - نروژ
- (۴) ایتالیا و اسپانیا - انگلستان

۱۱۷- هریک از جاذبه‌های گردشگری «پارک جنگلی سی‌سنگان، آبشار بیشه، بارگاه شاهزاده عبدالعظیم حسنی و قلعه فلک‌الافلاک»، به ترتیب، در

- کدام شهر یا استان واقع شده‌اند؟
- (۱) گنبد کاووس - همدان - ری - تبریز
  - (۲) نوشهر - لرستان - شیراز - خرم‌آباد
  - (۳) نوشهر - لرستان - ری - خرم‌آباد
  - (۴) گنبد کاووس - گیلان - شیراز - تبریز

۱۱۸- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) در کشورهای در حال توسعه نظیر مکزیک، قاعده هرم سنی باریک است.
- (۲) رشد طبیعی جمعیت، تفاوت بین نرخ موالید و مرگومیر است.
- (۳) در مناطقی که ضخامت قشر خاک زیاد است، جمعیت اندکی زندگی می‌کنند.
- (۴) تغییرات مربوط به نرخ موالید، تنها عامل رشد جمعیت در یک کشور یا کل جهان است.

۱۱۹- چه عواملی پس از انقلاب صنعتی موجب گردید جمعیت جهان چند برابر شود؟

- (۱) پیشرفت چشمگیر پزشکی و بهداشت - پیشرفت امکانات حمل‌ونقل و ارتباطات
- (۲) افزایش سطح دانش و آگاهی مردم - بالا رفتن نرخ زادوولد
- (۳) توسعه ابزار و آلات و شیوه‌های کشاورزی - بالا رفتن نرخ زادوولد
- (۴) سیل مهاجرت روستائیان به شهرها - کاهش نرخ مرگومیر کودکان

۱۲۰- کدام گزینه درباره مهاجرت نادرست است؟

- (۱) مهاجرت از روستاها به شهرها بیشترین و پر حجم‌ترین نوع مهاجرت در دهه‌های اخیر در کشور ما بوده است.
- (۲) مهاجرت کارگران ترکیه به کشور آلمان غربی پس از جنگ جهانی دوم، مهاجرت اجباری خارجی بود.
- (۳) مهاجرت هم در مکان مبدأ و هم در مکان مقصد بر میزان دستمزدها، فرهنگ، نژاد و زبان تأثیر می‌گذارد.
- (۴) اغلب مهاجران از روستاها، در سنین کار و فعالیت‌اند.

۱۲۱- به ترتیب به چه علت استبداد قومی به استبداد استعماری تبدیل شد و عصر بیداری اسلامی با

چه هدفی شکل گرفت؟

- (۱) سازش جوامع اسلامی با دولت‌های غربی - مقاومت در برابر نفوذ و سلطه فرهنگ غرب
- (۲) نفوذ و سلطه جوامع غربی بر جوامع اسلامی - تبلیغ فرهنگ اسلامی در جهان
- (۳) پیوند خوردن قدرت جوامع استعماری با قدرت جوامع اسلامی - مبارزه با مکاتب ماتریالیستی
- (۴) مقهور شدن دولت‌های اسلامی در برابر قدرت نظامی و سیاسی جوامع غربی - جلوگیری از فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی

۱۲۲- به ترتیب هریک از عبارات زیر با کدام مفهوم مرتبط است؟

- طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه جزیره عربستان از بین رفت.
- قدرت سیاسی جوامع اسلامی، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت.
- قدرت نظامی و صنعتی جوامع غربی، بیش‌تر رجال سیاسی و دولت‌مردان جوامع اسلامی را مقهور خود ساخت.

(۱) دوره خلافت - دوره استعمار - دوره استبداد

(۲) عصر نبوی - دوره بیداری - دوره استبداد

(۳) دوره خلافت - دوره استعمار غربی - دوره استعمار

(۴) عصر نبوی - دوره پیش از استعمار - دوره استعمار

۱۲۳- به ترتیب صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید.

- در دوره خلافت، عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد.

- غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان و خوارزمشاهیان باعث شکوفایی ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن شد.

- ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در دوران خلافت، دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد.

(۱) ص - ص - ص (۲) ص - غ - ص (۳) غ - غ - ص (۴) ص - ص - غ

۱۲۴- «استبداد ایلی و قومی»، «ملی‌گرایی» و «هضم و جذب گروه‌های مهاجم در فرهنگ اسلامی» به ترتیب با کدام عبارات در ارتباط است؟

(۱) حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - سوسیالیسم - دوره خلافت

(۲) حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - ناسیونالیسم - قدرت و عمق معرفتی فرهنگ اسلامی

(۳) نداشتن عقبه در خارج از جغرافیای جهان اسلام - مارکسیسم - دوره خلافت

(۴) نداشتن عقبه در خارج از جغرافیای جهان اسلام - ناسیونالیسم - قدرت و عمق معرفتی فرهنگ اسلامی

۱۲۵- نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار از چه روش‌هایی استفاده می‌کردند و نتیجه استفاده از

این روش‌ها چه بود؟

- (۱) گسترش مناسبات قومی، ایلی و قبیله‌ای - مورد حمایت قرار گرفتن از طرف مردم
- (۲) روش‌های غربی نظیر ملی‌گرایی و مارکسیسم - مخدوش ساختن وحدت امت اسلامی
- (۳) گسترش مناسبات قومی، ایلی و قبیله‌ای - مخدوش ساختن وحدت امت اسلامی
- (۴) روش‌های غربی نظیر ملی‌گرایی و مارکسیسم - مورد حمایت قرار گرفتن از طرف مردم

۱۲۶- به ترتیب موارد زیر در کدام قسمت جدول، جای می گیرند؟

پیامد	ویژگی	دوره زمانی
الف	روشنگری بدون پذیرش وحی	قرن ۱۷ و ۱۸
د	ج	قرن ۱۹ و ۲۰
ب	افول تجربه گرایی	پایان قرن ۲۰

- حس گرایی، نفی عقل و وحی

- بحران معرفت شناختی

- دانش ابزاری

- دئیسم

(۱) الف - ب - ج - د

(۲) ج - ب - د - الف

(۳) ب - ج - الف - د

(۴) ج - ب - الف - د

۱۲۷- هر عبارت به کدام یک از عقاید و ارزش های بنیادین فرهنگ غرب اشاره دارد؟

- اهمیت یافتن رمان در فرهنگ غرب

- پنهان شدن نفس پرستی در قالب مفاهیم دینی

- پیدایش و رشد برخی نهضت های جدید دینی تحت عنوان پروتستانتیسم

(۱) سکولاریسم - سکولاریسم - روشنگری خاص

(۲) اومانیسم - سکولاریسم - اومانیسم

(۳) روشنگری خاص - روشنگری خاص - اومانیسم

(۴) اومانیسم - اومانیسم - سکولاریسم

۱۲۸- به ترتیب رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، منجر به چه نتیجه ای شده است و در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا

و این جهان چگونه است؟

(۱) سبب انکار صریح ابعاد متافیزیکی و فوق طبیعی فلسفه ها و عقاید شده است. - وسیله ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می گیرد.

(۲) سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت های جدید دینی شده است. - خود، هدف مستقلی است.

(۳) سبب انکار صریح ابعاد متافیزیکی و فوق طبیعی فلسفه ها و عقاید شده است. - خود، هدف مستقلی است.

(۴) سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت های جدید دینی شده است. - وسیله ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می گیرد.

۱۲۹- درباره سکولاریسم، روشنگری و دئیسم، به ترتیب کدام مطلب صحیح است؟

(۱) «مهم ترین ویژگی هستی شناختی فرهنگ معاصر غرب»، «روش رویارویی با حقیقت و شناخت»، «دین بدون شریعت»

(۲) «مهم ترین ویژگی هستی شناختی فرهنگ معاصر غرب»، «از نتایج منطقی سکولاریسم و به معنای اصالت عقل و تجربه»، «دین بدون شریعت»

(۳) «کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت»، «مهم ترین ویژگی معرفت شناختی فرهنگ غرب»، «عدم نیاز به توجیه الهی و آسمانی

در خواسته های دنیوی»

(۴) «دنیوی شدن تمامی ظرفیت های وجودی انسان»، «مهم ترین ویژگی انسان شناختی و معرفت شناختی فرهنگ غرب»، «اعتقاد به خدا

بدون داشتن دین»

۱۳۰- کدام گزینه با تصویر روبه رو، مرتبط نیست؟

(۱) فرهنگی است که نگاه خود را به موجودات متکثر این جهان، متمرکز کرده است.

(۲) اگر در کانون هستی یک موجود مقدس و متعالی، وجود داشته باشد، هیچ موجودی در مقابل

آن نمی تواند اصالت داشته باشد.

(۳) انسان، موجودی این جهانی است که اصالتاً و با نظر به ذات خود، اراده تصرف در دیگر موجودات و تسلط بر آنها را دارد.

(۴) انسان، موجودی نیست که در سایه حقیقتی برتر، مسئولیت و وظیفه تدبیر معنوی این جهان را داشته باشد.

جامعه‌شناسی (۱)

شناخت اجتماعی
(شناخت اجتماعی، انواع شناخت علمی)
و دوره مباحث گذشته
صفحه‌های (۸۹ تا ۸۷)

۱۳۱- کدام گزینه در مورد علوم طبیعی، نادرست است؟

- ۱) علوم طبیعی اگر دچار مشکل شوند، قدرت تصرف انسان در طبیعت محدود می‌شود.
- ۲) هنگامی که انسان به بحران گمراهی گرفتار می‌شود، علوم ابزاری او نه تنها مشکلی را حل نمی‌کنند، بلکه بر مشکلات او می‌افزایند.
- ۳) علوم طبیعی به سبب این که راه استفاده از طبیعت را نشان می‌دهند، نسبت به علوم انسانی اهمیت بیش تری دارند.
- ۴) رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت جزء فواید علوم طبیعی است.

۱۳۲- به ترتیب، کدام موارد، درباره «اگوست کنت و ویلهلم وونت» صحیح است؟

- ۱) تفاوت میان موضوع علوم طبیعی و علوم اجتماعی را در نظر می‌گرفت. - معتقد بود ذهن و رفتار انسان مانند مواد شیمیایی می‌تواند موضوع تحلیل تجربی قرار بگیرد.
- ۲) حس، تجربه و ذهن انسان را شاخص اصلی شناخت علمی می‌دانست. - سطوح بالاتری از حس و تجربه را برای شناخت علمی به رسمیت می‌شناخت.
- ۳) جامعه و پدیده‌های اجتماعی را به منزله پدیده‌های طبیعی در نظر می‌گرفت. - معتقد بود ذهن و رفتار انسان مانند مواد شیمیایی می‌تواند موضوع تحلیل تجربی قرار بگیرد.
- ۴) جامعه و پدیده‌های اجتماعی را به منزله پدیده‌های طبیعی در نظر می‌گرفت. - در آزمایشگاه روان‌شناسی خود از علوم اجتماعی الگوبری می‌کرد.

۱۳۳- در رابطه با تاریخچه جامعه‌شناسی، کدام یک درست نیست؟

- ۱) در قرن نوزدهم، نوعی از حس‌گرایی که شناخت علمی را به دانش حسی و تجربی محدود می‌کرد، غالب شد. این جریان را «اثبات‌گرایی» یا «پوزیتیویسم» می‌نامند.
- ۲) جامعه‌شناسی از پایان قرن نوزدهم با توجه به تفاوت «موضوع» خود، از علوم طبیعی فاصله گرفت و طی قرن بیستم با توجه به تفاوت «روش» خود، به تدریج به روش‌های غیرتجربی نیز اهمیت داد.
- ۳) در پایان قرن نوزدهم و آغاز قرن بیستم، با آن که روش تجربی هم‌چنان به‌عنوان روش اصلی شناخت علمی، مورد پذیرش جامعه‌ی علمی بود، تعدیل‌هایی در جامعه‌شناسی به‌وجود آمد.
- ۴) جامعه‌شناسی از پایان قرن نوزدهم با توجه به تفاوت «موضوع» خود، از علوم طبیعی فاصله گرفت و طی قرن بیستم با توجه به تفاوت «هدف» خود، به تدریج به روش‌های غیرتجربی اهمیت داد.

۱۳۴- موضوع علوم انسانی ... و موضوع علوم اجتماعی ... است، بنابراین موضوع ... ، عام‌تر از موضوع ... است.

- ۱) کنش‌های اجتماعی انسان - کنش‌های انسانی - علوم اجتماعی - علوم انسانی
- ۲) کنش‌های انسانی - کنش‌های اجتماعی انسان - علوم انسانی - علوم اجتماعی
- ۳) کنش‌های انسانی - کنش‌های اجتماعی انسان - علوم اجتماعی - علوم انسانی
- ۴) کنش‌های اجتماعی انسان - کنش‌های انسانی - علوم انسانی - علوم اجتماعی

۱۳۵- به ترتیب، در متن زیر عبارت‌های مشخص شده، با کدام موارد ارتباط دارند؟

«انقلاب فرانسه دوره‌ای از دگرگونی‌های اجتماعی - سیاسی به دست ملت فرانسه بود. ساختار اجتماعی فرانسه، سلطنتی با امتیازات فئودالی برای اشراف بود. پس از انقلاب، نظام سلطنتی به جمهوری امپریالیستی تغییر یافت. بعضی از دلایل اجتماعی و سیاسی شروع انقلاب، نتیجه ظهور ایده‌های عصر روشنگری، مثلاً آزادی و جمهوریت بود.»

- ۱) انسان کنشگری فعال است. - الزام‌ها و پیامدهای این جهان، سایه خود را بر وجود انسان می‌گستراند. - انسان می‌تواند در جهت تداوم جهان خود حرکت کند. - جهان اجتماعی از بستر خواسته‌های انسان پدید می‌آید.
- ۲) انسان کنشگری منفعل نیست. - انسان در جهانی دیده می‌گشاید که توسط گذشتگان پدید آمده است. - انسان می‌تواند در مسیر حرکت به سوی جهانی جدید گام بردارد. - ساختن جهانی جدید، نیازمند گسترش معرفت، آگاهی و اراده‌ی نوین است.
- ۳) انسان کنشگری منفعل نیست. - الزام‌ها و پیامدهای این جهان، سایه خود را بر وجود انسان می‌گستراند. - ساختن جهانی جدید، نیازمند گسترش معرفت، آگاهی و اراده‌ی نوین است. - جهان اجتماعی از بستر خواسته‌های انسان پدید می‌آید.
- ۴) جهان اجتماعی از بستر خواسته‌های انسان پدید می‌آید. - انسان در جهانی دیده می‌گشاید که توسط گذشتگان پدید آمده است. - ساختن جهانی جدید، نیازمند گسترش معرفت، آگاهی و اراده‌ی نوین است. - انسان کنشگری منفعل نیست.

۱۳۶- هریک از موارد «بستر ایجاد جهان اجتماعی»، «عامل تحقق جهان اجتماعی» و «پابرجایی جهان اجتماعی»، به ترتیب مربوط به کدام است؟

- (۱) اعتبار و خواسته‌های آدمیان - کنش و رفتار انسان - مشارکت اجتماعی افراد
- (۲) مشارکت اجتماعی افراد - اعتبار و خواسته‌های آدمیان - کنش و رفتار انسان
- (۳) اعتبار و خواسته‌های آدمیان - مشارکت اجتماعی افراد - کنش و رفتار انسان
- (۴) مشارکت اجتماعی افراد - کنش و رفتار انسان - اعتبار و خواسته‌های آدمیان

۱۳۷- کدام گزینه، پیرامون تغییرات جهان اجتماعی درست است؟

- (۱) تفاوت‌هایی که به حوزه ارزش‌ها، هنجارها و نمادها مربوط می‌شوند، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های مختلف اجتماعی است.
- (۲) دگرگونی‌هایی که به رشد و افول اقتصاد و افزایش یا کاهش جمعیت یک جامعه مربوط است، نشان از ظهور جهان اجتماعی جدید دارد.
- (۳) تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها بازمی‌گردد، وقتی ناشی از تغییرات عمیق‌تر باشد، از نوع تفاوت‌های درون یک جهان اجتماعی واحد است.
- (۴) یک جهان اجتماعی واحد تحولات و صورت‌های مختلفی را در درون خود می‌پذیرد، اما هویت خود را حفظ می‌کند.

۱۳۸- به ترتیب تفاوت‌هایی که به «عناصر ثابت و محوری»، «لایه‌های سطحی جهان اجتماعی» و «ارزش‌های کلان» مربوط می‌شود، چه تأثیری در

جهان اجتماعی ایجاد می‌کنند؟

- (۱) یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کنند. - در درون یک جهان اجتماعی واحد واقع می‌شوند. - تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف را به وجود می‌آورند.
- (۲) در درون یک جهان اجتماعی واحد واقع می‌شوند. - یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کنند. - موجب تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شوند.
- (۳) یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کنند. - تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف را به وجود می‌آورند. - در درون یک جهان اجتماعی واحد واقع می‌شوند.
- (۴) تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف را ایجاد می‌کنند. - در درون یک جهان اجتماعی واحد واقع می‌شوند. - یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کنند.

۱۳۹- هر یک از موارد «دور شدن فرهنگ عمومی از خرافات»، «ایجاد زمینه رشد علمی» و «بهره‌گیری از ثمرات شناخت علمی» به ترتیب، نتیجه

کدام تأثیر شناخت علمی و عمومی بر یکدیگر است؟

- (۱) کشف حقیقت - رشد فرهنگ - حل مشکلات
- (۲) رشد فرهنگ - طرح پرسش - حمایت
- (۳) کشف حقیقت - طرح پرسش - حمایت
- (۴) رشد فرهنگ - کشف حقیقت - حل مشکلات

۱۴۰- کدام یک از تأثیرات شناخت عمومی بر شناخت علمی است؟

- (۱) کشف حقیقت
- (۲) رشد فرهنگ
- (۳) طرح پرسش
- (۴) حل مشکلات

فلسفه سال چهارم

مبانی حکمت مشاء (۲)
صفحه‌های ۳۲ تا ۵۵

۱۴۱- در رابطه با علت کدام گزینه درست است؟

- (۱) قائم به وجود دو طرف است.
- (۲) رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... از این نوع هستند.
- (۳) آنچه معلول از علت طلب می‌کند هستی‌یابی است.
- (۴) موخر از وجود طرفین برقرار نمی‌شود.

۱۴۲- کدام گزینه درباره مسئله ملاک نیازمندی معلول به علت صحیح است؟

- (۱) ریشه این مسئله را باید در فلسفه یونان جست که اولین بار آنجا مطرح شده است.
- (۲) نزاع حکما و متکلمان در فلسفه اسلامی باعث طرح نظریه حدوث از سوی حکما در این باره شد.
- (۳) نظریه حدوث از منظر فلاسفه به سؤال «چرا یک شیء محتاج به علت است؟» پاسخگوست.
- (۴) متکلمان در حل مسئله ملاک نیاز معلول به علت، از براهین واحد بودن واجب‌الوجود کمک می‌گیرند.

۱۴۳- علت آنگاه که وجوددهنده و هستی‌بخش است، شرط ... برای تحقق معلول است و هرگاه علت ناقصه موجود نباشد، ...

- (۱) فقط لازم - حتماً معلول وجود پیدا نخواهد کرد.
- (۲) لازم و کافی - حتماً معلول وجود پیدا خواهد کرد.
- (۳) فقط لازم - شاید معلول وجود پیدا کند.
- (۴) لازم و کافی - شاید معلول وجود پیدا نکند.

۱۴۴- آنچه به سنخیت علت و معلول تعبیر می‌شود، ...

- (۱) علت همه حوادث را یک علت واحد معرفی می‌کند.
- (۲) نشان می‌دهد بین موجودات پیوستگی هست.
- (۳) جدای از علت به جریانات عالم هستی تعلق می‌گیرد.
- (۴) در هر رابطه وجودی مشاهده می‌شود.

۱۴۵- علت نهایی محال بودن «دور» این است که:

- (۱) مستلزم تناقض است که امتناع آن، از بدیهیات اولیه است.
- (۲) یک موجود، نمی‌تواند هم علت خودش باشد و هم معلول خودش.
- (۳) در تحلیل عقلی، به تقدم شیء بر نفس خویش می‌رسد.
- (۴) معلول، نمی‌تواند علت خود باشد.

۱۴۶- طبق برهان فارابی، کدام یک از موارد زیر ضامن متناهی بودن یک زنجیره از علت‌ها و معلول‌ها است؟

- (۱) اینکه علت بر معلول خود تقدم وجودی دارد.
- (۲) صدق شرط وجود علت برای وجود معلول و برعکس.
- (۳) وجود یک سرسلسله در زنجیره که وجودش بلاشرط است.
- (۴) اینکه مشروط بودن وجود معلول‌ها به یکدیگر ضامن تحقق زنجیره نیست.

۱۴۷- بنا بر برهان وجوب و امکان این‌سینا زنجیره ممکنات اگر به یک ممکن‌الوجود ختم شود ...

- (۱) به دلیل متناهی بودن سلسله علل در همان نقطه پایان می‌پذیرد.
- (۲) ضرورتاً به مرحله وجود می‌رسد.
- (۳) به علت فقدان ضرورت، تحقق و وجود نمی‌یابد.
- (۴) بایستی برای رسیدن به وجود به یک ممکن‌الوجود یا واجب‌الوجود دیگر ختم شود.

۱۴۸- این مطلب که «چارو برقی به دلیل فقدان موتور کار نمی‌کند.» مطابق با کدام یک از اصول فلسفی است؟

- (۱) وجوب مقدم بر وجود
- (۲) اصل سنخیت علت و معلول
- (۳) بطلان سلسله علل
- (۴) واقعیت مستقل از ذهن

۱۴۹- با توجه به بیت زیر کدام عبارت درست نیست؟

«غیر این عقل تو حق را عقل‌هاست / که بدان تدبیر اسباب سماست»

- (۱) علل و عوامل طبیعی در حوادث جهان مؤثرند و تأثیر آنها به واسطه قوای مجردی است که در این عالم قرار دارند.
- (۲) مجردات فیض هستی را از واجب‌الوجود به عالم طبیعت منتقل می‌کنند.
- (۳) جهان‌شناسی مشایی بر وساطت موجودات مجرد در جهان مبتنی است.
- (۴) عقول واسطه تکامل موجودات و رسیدن آنها به غایات وجودیشان هستند.

۱۵۰- در عبارت زیر به ترتیب به کدام اصول فلسفی اشاره شده است؟

«در بین پدیده‌های جهان ارتباط وجود دارد و عقل حکم می‌کند که این روابط معین و دارای نظام هستند و طبیعت این رویه و نظم خود را

تغییر نخواهد داد.»

- (۱) علت - سنخیت - سنخیت
- (۲) سنخیت - سنخیت - وجوب علی
- (۳) علت - سنخیت - وجوب علی
- (۴) سنخیت - علت - وجوب علی

منطق و فلسفه سال سوم

منطق:

اقسام قضایای حملی و شرطی
و دوره مباحث گذشته
صفحه‌های (۳۴ تا ۴۴)
فلسفه:
آغاز فلسفه
و دوره مباحث گذشته
صفحه‌های (۲۷ تا ۳۷)

۱۵۱- به ترتیب نطق و منطق اشاره به چه مطلبی دارند؟

- (۱) تفکر و تعقل - طرز کار طبیعی ذهن
- (۲) سخن گفتن - قواعد حاکم بر روح آدمی
- (۳) سخن گفتن - مهم‌ترین فعالیت روح
- (۴) تفکر و تعقل - تشریح طرز کار ذهن

۱۵۲- در رابطه با ذاتی، ذات و عرضی به ترتیب کدام عبارات صادق است؟

- (الف) در بعضی مواقع از ذات جداناپذیر است.
- (ب) وجود آن هیچ علتی نمی‌خواهد.
- (پ) مقدم بر مفاهیم عرضی درک می‌شود.
- (ت) همواره با ذات همراهی می‌کند.

- (۱) ت - ب - الف (۲) ت - پ - الف (۳) ب - پ - ت (۴) ب - پ - الف

۱۵۳- به ترتیب در تعریف «حیوان» به «حد ناقص» و «گیاه» به «رسم ناقص» از کدام مفاهیم می‌توان استفاده کرد؟

- (۱) حساس - جوهر
- (۲) جسم نم‌کننده - سبز بودن
- (۳) رونده - جسم
- (۴) ناطق - غیرحساس

۱۵۴- با کدام دو مفهوم زیر می‌توان یک قضیه‌ی منفصل حقیقی ساخت؟

- (۱) حیوان - گیاه
- (۲) تقابل - تضاد
- (۳) واجب‌الوجود - ممکن‌الوجود
- (۴) محسوس - معقول

۱۵۵- کدام قضیه شامل افراد و چیزهای متعدد می‌شود؟

- (۱) هیچ انسانی ظلم را دوست ندارد.
- (۲) کندی، فیلسوف سده دوم و سوم قمری است.
- (۳) این درخت کهن، هزار سال قدمت دارد.
- (۴) مدارس ابتدایی شهر تهران، فردا تعطیل می‌شوند.

۱۵۶- در عبارت زیر مصراع ... مستلزم مصراع دیگر است؛ زیرا ...

- «اگر باران به کوهستان نیارد / به سالی دجله گردد خشک رودی»
- (۱) اول - در ابتدا آمده است.
  - (۲) دوم - در جواب اگر آمده است.
  - (۳) اول - با معنای اگر آغاز شده است.
  - (۴) دوم - در معنای تابع است.

۱۵۷- کدام عبارت، مناسب‌ترین پاسخ را به سؤال زیر می‌دهد؟

«چرا مسئله علیت، یکی از مسائل فلسفه اولی است؟»

- (۱) پذیرش علیت، اساس همه تلاش‌های علمی و تجربی انسان است.
- (۲) بدون بررسی مسئله علیت، شناخت ماهیت جهان غیرممکن است.
- (۳) مسئله علیت، مسئله‌ای است که فقط با تبیین عقلانی قابل بررسی است.
- (۴) علیت رابطه‌ای وجودی میان دو موجود است و به اصل هستی مربوط می‌شود.

۱۵۸- تاریخ تفکر فلسفی با ... آغاز شد و مسئله اولیه آن ... بود.

- (۱) باورهای دینی بشر - هستی و آغاز و انجام جهان
- (۲) ظهور بشر در عرصه هستی - تأملات بشر پیرامون هستی
- (۳) تبدیل زبان رمز و افسانه به زبان تعقل - دگرگونی‌های طبیعی
- (۴) بنیان‌گذاری مدارس فلسفی در یونان - تبیین عقلانی جهان

۱۵۹- نظر گرگیاس ... دیدگاه پروتاگوراس است؛ زیرا گرگیاس ...

- (۱) موید - برای حقیقت جنبه خصوصی قائل بود.
- (۲) مخالف - حقیقت مشترک را انکار می‌کرد.
- (۳) موید - همه چیز را نسبی و موقت می‌دانست.
- (۴) مخالف - هیچ چیز را حقیقت نمی‌دانست.

۱۶۰- سقراط در تعلیم حکمت شیوه‌ای پیامبرگونه داشت؛ زیرا ...

- (۱) به ترویج فلسفه پرداخت و خود را فیلسوف نامید.
- (۲) هدف کار او در ترویج فلسفه همان هدف پیامبران بود.
- (۳) زندگی او آینه تفکر معنوی او بود.
- (۴) دامن اندیشه را از آلودگی شک و تردید پاک کرد.

روان‌شناسی

رشد

(از ابتدای دوره کودکی اول تا ابتدای رشد ناکهانی) و دوره مباحث گذشته صفحه‌های ۵۴ تا ۵۶

۱۶۱- به ترتیب نقاط اشتراک و افتراق دو رویکرد «رفتارگرایی» و «روان‌کاوی» کدام است؟

- ۱) جبرگرایی - نقش اراده
- ۲) مکانیستی بودن - تأثیر عوامل محیطی
- ۳) نقش اراده - مکانیستی بودن
- ۴) مدل‌های زیستی - جبرگرایی

۱۶۲- روان‌شناسان چگونه اقدام به معرفی نظرات خود در چارچوب روان‌شناسی علمی می‌نمایند؟

- ۱) از طریق ارائه تعریفی دقیق از واژه‌های مورد نظر
- ۲) با طرح مفاهیمی نسبتاً ساده، مستقیم و قابل بررسی با روش تجربی
- ۳) از طریق مدارک و شواهد تحقیقی مبتنی بر تحقیق تجربی
- ۴) با ارائه یک حدس اولیه قابل بررسی تجربی درباره پدیده مورد نظر

۱۶۳- به ترتیب، هر کدام از عبارات زیر در ارتباط با کدام یک از ابعاد رشد کودکی دوم هستند؟

«فراگیری ارزش‌های اخلاقی از مربیان و معلمان - توانایی یادگیری زبان دوم - توانایی کودکان دبستانی در انجام هرگونه مهارت حرکتی»

- ۱) شناختی - شناختی - اجتماعی
- ۲) اجتماعی - هیجانی - شناختی
- ۳) شناختی - هیجانی - جسمانی
- ۴) اجتماعی - شناختی - جسمانی

۱۶۴- کدام پژوهش در حوزه تحقیقات بنیادی روان‌شناسی جای می‌گیرد؟

- ۱) بررسی مؤلفه‌های سلامت روانی دانش‌آموزان مدارس استعدادهای درخشان به منظور کاهش استرس آنان
- ۲) بررسی معیارهای تفکر انتقادی برای اصلاح نظام تربیت معلم
- ۳) پژوهش در زمینه روش درمانی پاسخ‌محور، در جهت کاهش نشانه‌های اوتیسم در کودکان
- ۴) بررسی تأثیر پژوهش‌های دینی در حوزه روان‌شناسی بر نگرش روان‌کاوان

۱۶۵- موارد بیان شده در کدام گزینه با یکدیگر هماهنگ نیستند؟

- ۱) پل بروکا - تحریک الکتریکی مغز - سندرم تطابق عمومی - کارل لشلی
- ۲) فروید - جان بالبی - رفتارهای برانگیخته ناخودآگاه - هارلو
- ۳) نتیجه‌گیری رابطه علت و معلولی - عدم کنترل آزمایشگر روی رفتار - کردارشناسان - آندرسون
- ۴) بیزاری درمانی - پس‌خوراند زیستی - حساسیت‌زادایی منظم - اکتسابی بودن رفتار انسان

۱۶۶- کدام یک جزء تفکر انتزاعی به حساب می‌آید؟

- ۱) جاندار پنداشتن هر شیء متحرک
- ۲) بقای وزن به‌رغم تغییر شکل اشیا
- ۳) استدلال در خصوص ضرورت وجود عدالت
- ۴) حضور دائمی فرد به‌رغم عدم حضور فیزیکی

۱۶۷- ورود به تفکر انتزاعی طبق نظریه پیاژه در کدام مرحله رخ می‌دهد و این مرحله با کدام بحران در نظریه اریکسون هم‌پوشانی دارد؟

- ۱) دوره عملیات عینی - اعتماد در برابر بی‌اعتمادی
- ۲) دوره عملیات صوری - هویت در مقابل بی‌هویتی
- ۳) دوره عملیات ذهنی - اعتماد در برابر بی‌اعتمادی
- ۴) دوره عملیات عینی - هویت در مقابل بی‌هویتی

۱۶۸- در هنگام پاسخ به سؤال‌های «اگر در کنکور قبول نشوی، چه خواهی کرد؟» و «وقت طلاست؛ به چه معناست؟»، به ترتیب:

- الف) چشمان فرد پاسخ‌گو به کدام سمت منحرف خواهد شد؟
- ب) پاسخ به این سؤال‌ها نیازمند استفاده از کدام قسمت مغز است؟
- ج) قسمت فعال مغز در هر مورد چه نام دارد؟

- ۱) الف) راست - چپ، ب) چپ - راست، ج) مرکز یادگیری و تفکر فضایی - مرکز یادگیری و تفکر کلامی
- ۲) الف) راست - چپ، ب) چپ - راست، ج) مرکز یادگیری و تفکر کلامی - مرکز یادگیری و تفکر فضایی
- ۳) الف) چپ - راست، ب) راست - چپ، ج) مرکز یادگیری و تفکر کلامی - مرکز یادگیری و تفکر فضایی
- ۴) الف) چپ - راست، ب) راست - چپ، ج) مرکز یادگیری و تفکر فضایی - مرکز یادگیری و تفکر کلامی

۱۶۹- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد دوره کودکی اول صحیح نمی‌باشد؟

- ۱) مفهوم «خود» به شکل مثبت در این مرحله شکل می‌گیرد.
- ۲) افزایش ظرفیت پردازش اطلاعات باعث می‌شود که کودک بتواند سریع‌تر فکر کند.
- ۳) رشد مغز نسبت به بخش‌های دیگر بدن سرعت بیش‌تری دارد.
- ۴) مهارت‌های حرکتی درشت کودکان از مهارت‌های حرکتی ظریف آن‌ها قوی‌تر است.

۱۷۰- کدام رفتار مربوط به دوره کودکی اول نمی‌باشد؟

- ۱) اعداد را به‌صورت یک، دو، شش و هشت می‌شمارد.
- ۲) لباس‌هایش را به‌تنهایی مرتب می‌کند.
- ۳) بیش‌تر مواقع جدا از هم‌سالانش، در گوشه‌ای می‌نشیند.
- ۴) هنگام نقاشی نمی‌تواند به‌خوبی از مداد استفاده کند.

پاسخ نامہ

سایت کنکور

Konkur.in

ریاضی پایه

۱- گزینه «۲»

(گورش داوری)

$$\begin{cases} a_1 + a_2 = 6 \\ a_4 + a_5 = 24 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a + ar = 6 \\ ar^3 + ar^4 = 24 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a(1+r) = 6 \\ ar^3(1+r) = 24 \end{cases} \Rightarrow \frac{a(1+r)}{ar^3(1+r)} = \frac{6}{24} = \frac{1}{4} = \frac{1}{r^3}$$

$$\Rightarrow r^3 = 4 \Rightarrow r = \sqrt[3]{4} \xrightarrow{\text{جملات مثبت}} r = 2$$

$$\Rightarrow a(1+r) = a(1+2) = 6 \Rightarrow a = 2$$

$$\Rightarrow a_3 = ar^2 = 2 \times (2)^2 = 8$$

۲- گزینه «۴»

(امیر زراندوز)

$$\frac{a_4}{a_1} = r^3 \Rightarrow \frac{24}{4} = 8 = r^3 \Rightarrow r = 2$$

$$S_{10} = \frac{a_1(r^{10} - 1)}{r - 1} = \frac{4(2^{10} - 1)}{2 - 1} = 4 \times 1023 = 4092$$

۳- گزینه «۱»

(گورش داوری)

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{1}{2} = \frac{3}{2}$$

$$a_n = a_1 r^{n-1} \xrightarrow{n=6} a_6 = a_1 r^5 \Rightarrow a_6 = \frac{2}{3} \times \left(\frac{3}{2}\right)^5 \Rightarrow a_6 = \frac{81}{16}$$

۴- گزینه «۲»

(موری ملارمقانی)

$$a_n = a_1 r^{n-1}$$

$$a_7 = a_1 r^6 \Rightarrow \frac{3}{16} = a_1 \left(-\frac{1}{\sqrt{2}}\right)^6 \Rightarrow \frac{3}{16} = a_1 \times \frac{1}{8} \Rightarrow a_1 = \frac{16}{8} = 2$$

۵- گزینه «۱»

(مهمر بفرایی)

$$S_3 = 5S_2 \Rightarrow \frac{a(r^3 - 1)}{r - 1} = 5 \times \frac{a(r^2 - 1)}{r - 1}$$

$$\Rightarrow r^3 - 1 = 5(r^2 - 1) \Rightarrow (r-1)(r^2 + r + 1) = 5(r-1)(r+1)$$

$$\Rightarrow r^2 + r + 1 = 5r + 5 \Rightarrow r^2 - 4r - 4 = 0$$

$$\Delta = 16 + 16 = 32 \Rightarrow r = \frac{4 \pm \sqrt{32}}{2} = 2 \pm 2\sqrt{2}$$

چون حاصل ضرب دو جمله متوالی مثبت است، پس $r > 0$ و داریم:

$$r = 2 + 2\sqrt{2}$$

۶- گزینه «۲»

(موردار ملونری)

قدر نسبت دنباله هندسی $1/5, 0/75, \dots$ برابر $1/3$ است. بنابراین:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{a_1}{1-r} = \frac{3}{1-\frac{1}{3}} = \frac{3}{\frac{2}{3}} = \frac{9}{2} = 4.5$$

۷- گزینه «۲»

(همیرر شا سهوری)

ابتدا جملات ابتدایی هر یک از دنباله‌ها را مشخص می‌کنیم:

دنباله مثلثی: $1, 3, 6, 10, 15, 21, 28, 36, 45, 55, \dots \Rightarrow a_{10} = 55$

دنباله مربعی: $1, 4, 9, 16, 25, 36, 49, 64, \dots \Rightarrow b_7 = 49$

ملاحظه می‌شود که جمله دهم دنباله مثلثی از جمله هفتم دنباله مربعی ۶ واحد بیش تر است.

۸- گزینه «۲»

(مهمر بفرایی)

$$1^2 + 2^2 + 3^2 + 4^2 + 5^2 = 1 + 4 + 9 + 16 + 25 = 55$$

$$\text{جمله } n \text{ دنباله مثلثی} = \frac{n(n+1)}{2} = 55 \Rightarrow n(n+1) = 110 \Rightarrow n = 10$$

۹- گزینه «۳»

(مهمر بفرایی)

$$a_n = 6 \times \left(\frac{1}{3}\right)^n = 6 \times \frac{1}{3} \times \left(\frac{1}{3}\right)^{n-1} = 2 \times \left(\frac{1}{3}\right)^{n-1}$$

$$a_1 = 2, r = \frac{1}{3} \xrightarrow{|r| < 1} \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{2}{1 - \frac{1}{3}} = \frac{2}{\frac{2}{3}} = 3$$

۱۰- گزینه «۱»

(اسماعیل زارع)

$$a_1 = 2 \times \left(\frac{1}{3}\right)^{1-1} = 2 \times \left(\frac{1}{3}\right)^0 = 2 \times 1 = 2 \Rightarrow a_1 = 2$$

$$a_2 = 2 \times \left(\frac{1}{3}\right)^{2-1} = 2 \times \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

$$a_3 = 2 \times \left(\frac{1}{3}\right)^{3-1} = 2 \times \frac{1}{9} = \frac{2}{9}$$

$$\Rightarrow r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{2/3}{2} = \frac{1}{3}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{a_1}{1-r} = \frac{2}{1-\frac{1}{3}} = \frac{2}{\frac{2}{3}} = \frac{6}{2} = 3$$

ریاضی ۱

۱۱- گزینه «۴»

(امیر زراندوز)

$$|(-1) \times (+3)| + 48 = 51 > 50$$

۱۲- گزینه «۱»

(مهمر بفرایی)

$$(-7 \times 2 + 4 \div 2) + \frac{4 \frac{1}{3} - \frac{1}{2}}{2 + \frac{2}{3}}$$

$$= (-14 + 2) + \frac{\frac{13}{3} - \frac{1}{2}}{\frac{8}{3}} = -12 + \frac{23}{6} = -12 + \frac{23}{6} = \frac{-72 + 23}{6} = \frac{-49}{6}$$

۱۳- گزینه «۳»

(گورش داوری)

قسمت هاشورخوردہ برابر است با: $(A \cap B) - C$

آمار و ریاضی سال سوم

(سارا شریفی)

۲۱- گزینه «۴»

تنها در گزینه «۴»، برای هر مقدار x ، یک و فقط یک مقدار برای y نتیجه می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

$$|y+1| = \frac{x}{4} \quad \text{گزینه «۱»}$$

$$\xrightarrow{x=8} |y+1| = \frac{8}{4} = 2 \Rightarrow y+1 = \pm 2 \Rightarrow \begin{cases} y=2-1=1 \\ y=-2-1=-3 \end{cases} \quad \text{تابع نیست.}$$

$$y^2 = x+5 \quad \text{گزینه «۲»}$$

$$\xrightarrow{x=4} y^2 = 4+5=9 \Rightarrow y = \pm\sqrt{9} \Rightarrow y = \pm 3 \quad \text{تابع نیست.}$$

$$|y| = x+3 \quad \text{گزینه «۳»}$$

$$\xrightarrow{x=1} |y| = 1+3=4 \Rightarrow |y| = 4 \Rightarrow y = \pm 4 \quad \text{تابع نیست.}$$

(سیرمهمعلی مرتضوی)

۲۲- گزینه «۳»

فراوانی مطلق دسته‌ی میانی برابر با $21 - 6 = 15$ و اندازه‌ی جامعه‌ی آماری برابر 60 است، پس داریم:

$$f_i = \frac{21}{60} = \frac{y}{20} \Rightarrow \alpha_i = f_i \times 360^\circ = \frac{y}{20} \times 360^\circ = 126^\circ$$

(امیر زرانروز)

۲۳- گزینه «۲»

با توجه به این که رادیکال در مخرج کسر قرار گرفته است، عبارت زیر

$$f(x) = \frac{1}{\sqrt{x+1}} \Rightarrow D_f : x > -1 \quad \text{رادیکال باید بزرگ‌تر از صفر باشد.}$$

$$a(x) = \frac{1}{\sqrt{x-1}} \Rightarrow x-1 > 0 \Rightarrow D_a : x > 1$$

مجموعه اعداد بزرگ‌تر از 1 ، زیر مجموعه اعداد بزرگ‌تر از -1 می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

$$g(x) = \frac{1}{x}, D_g : \mathbb{R} - \{0\} \quad \text{گزینه «۱»}$$

$$t(x) = \frac{1}{\sqrt{x+2}}, D_t : x > -2 \quad \text{گزینه «۳»}$$

$$h(x) = \sqrt{x+1}, D_h : x \geq -1 \quad \text{گزینه «۴»}$$

(مهری ملازمقانی)

۲۴- گزینه «۳»

$$f(x) = \frac{x^2+1}{2x^2} - 2$$

$$f(1-\sqrt{2}) = \frac{(1-\sqrt{2})^2+1}{2(1-\sqrt{2})^2} - 2 = \frac{1-2\sqrt{2}+2+1}{2(1-2\sqrt{2}+2)} - 2$$

$$= \frac{-2\sqrt{2}+4}{2-4\sqrt{2}+4} - 2 = \frac{-2\sqrt{2}+4}{-4\sqrt{2}+6} - 2 = \frac{-2(\sqrt{2}-2)}{-2(2\sqrt{2}-3)} - 2$$

$$= \frac{\sqrt{2}-2}{2\sqrt{2}-3} \times \frac{2\sqrt{2}+3}{2\sqrt{2}+3} - 2$$

$$= \frac{4+3\sqrt{2}-4\sqrt{2}-6}{8-9} - 2 = \frac{-2-\sqrt{2}}{-1} - 2 = 2+\sqrt{2}-2 = \sqrt{2}$$

(کوروش داودی)

۲۵- گزینه «۲»

(ممبر رضا سفوری)

۱۴- گزینه «۱»

$$A \cap B = \{a, b, c, d, e\} \cap \{c, e, h, g\} = \{c, e\}$$

تشریح سایر گزینه‌ها:

$$\text{گزینه «۲»} : (B-C) \cap C = \{c, h\} \cap \{d, e, f, g\} = \{ \}$$

$$\text{گزینه «۳»} : B - (A \cup C) = \{c, e, h, g\} - \{a, b, d, e, c, g, f\} = \{h\}$$

$$\text{گزینه «۴»} : (C-A) - B = \{f, g\} - \{c, h, e, g\} = \{f\}$$

(مهمم بفرایی)

۱۵- گزینه «۲»

$$(x-y)(x+y) = x^2 - y^2 \quad \text{به زبان فارسی گزینه «۲» می‌شود.}$$

(امیر زرانروز)

۱۶- گزینه «۱»

$$3^x = 5 \Rightarrow 3^{2x} = 25, 3^{3x} = 125, 3^{-x} = \frac{1}{5}$$

$$\frac{9^{x+1} + 27^x}{3^{-x}} = \frac{3^{2x+2} + 3^{3x}}{3^{-x}} = \frac{3^{2x} \times 9 + 3^{3x}}{3^{-x}} = \frac{25 \times 9 + 125}{\frac{1}{5}} = 1750$$

(مهمم بفرایی)

۱۷- گزینه «۲»

اگر $a < 1$ باشد، هرچه توان a بیش‌تر باشد، عدد حاصل، کوچک‌تر می‌شود.

$$8^{-7} = (2^3)^{-7} = 2^{-21} = \left(\frac{1}{2}\right)^{21} \\ \left(\frac{1}{2}\right)^{11} = \left(\frac{1}{2}\right)^{22} \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{22} < \left(\frac{1}{2}\right)^{21}$$

(مهمم بفرایی)

۱۸- گزینه «۱»

$$A = 6x^2 - 11x - 10$$

$$6A = 36x^2 - 66x - 60 = (6x+4)(6x-15)$$

$$\Rightarrow A = (3x+2)(2x-5)$$

(منیف بفرایی)

۱۹- گزینه «۳»

$$(3x^3 - 3x) - (x^2 - 1) = 3x(x^2 - 1) - (x^2 - 1)$$

$$= (x^2 - 1)(3x - 1) = (x-1)(x+1)(3x-1)$$

(کوروش داودی)

۲۰- گزینه «۴»

$$(x^2 + xy + y^2)(x^2 - xy + y^2) - (x^{-1}y^{-1})^{-2} - (x^2)^2$$

$$= [(x^2 + y^2) + xy] [(x^2 + y^2) - xy] - x^2y^2 - x^4$$

$$= (x^2 + y^2)^2 - (xy)^2 - x^2y^2 - x^4$$

$$= x^4 + 2x^2y^2 + y^4 - x^2y^2 - x^2y^2 - x^4 = y^4$$

$$\Rightarrow f(2x+1) + \frac{1}{3}f(0) = \frac{x^2+x+1}{x^2+x} + \frac{1}{3}(-3)$$

$$= \frac{x^2+x+1}{x^2+x} - 1 = \frac{x^2+x+1-x^2-x}{x^2+x} = \frac{1}{x^2+x}$$

اقتصاد

(نسرین پعفری)

۳۱- گزینه «۴»

الف) منابع و امکانات موجود در جهان قابلیت‌های مصرف متعددی دارند؛ به عنوان مثال بخشی از نیروی کار موجود در یک جامعه، هم می‌تواند در فعالیت‌های تولیدی شرکت کند و هم به شکل نیروی نظامی در خدمت تأمین امنیت کشور باشد.

ب) هدف جامعه مصرفی غیراسلامی، افزایش مصرف و رفاه زیاد و تجملات و هدف جامعه اسلامی، ارتقای سطح فرهنگی و تعالی فکری انسان است. هر دو جامعه در راه رسیدن به خواسته‌های خود سیر پی‌ناپذیرند؛ جامعه غیراسلامی، مصرف بیشتر و جامعه اسلامی، تعالی فکری بیشتر را می‌خواهد؛ از این رو، هر دو جامعه با توجه به خواسته‌هایشان نیازهای نامحدودی دارند و برای رفع این نیازها، به منابع و امکانات نیازمندند. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، فرض نامحدود بودن نیازهای انسان با الگوی مصرف اسلامی لزوماً ناسازگار نیست.

ج) «هزینه فرصت» یا «هزینه فرصت از دست رفته»، بیانگر آن چیزی است که از آن صرف نظر کرده و به عبارتی آن را از دست داده‌ایم. با قبول دعوت نهار، زمان انجام کارهای دیگر را از دست می‌دهیم.

(سارا شریفی)

۳۲- گزینه «۲»

مشاوره‌های مالی به یک کارخانه تولیدی ← خدمات
دستگاه جوش کاری مورد استفاده در یک کارخانه تولید اتومبیل ← کالای سرمایه‌ای
دستگاه آبمیوه‌گیری در منزل ← کالای بادوام
حمل و نقل ← خدمات
دارو ← کالای ضروری

پوشاک خریداری شده توسط خانوار ← کالای مصرفی
آرد خریداری شده توسط یک قنادی ← کالای واسطه‌ای

(نسرین پعفری)

۳۳- گزینه «۳»

الف) ردیف ۴ (انواع قطعات یدکی خودرو) کالای واسطه‌ای است و در تولید کل جامعه محاسبه نمی‌شود؛ بنابراین داریم:

تولید ناخالص داخلی =

$$160 + 26 + 9/6 + 24/4 + 64 + (\frac{1}{4} \times 160) + 86 = 420 \text{ میلیارد دلار}$$

- تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی

تولید افراد کشور که در خارج اقامت دارند + تولید خارجی‌ان مقیم کشور

میلیارد دلار $420 - 86 + 0 = 334$ = تولید ناخالص ملیب) دلار $41,750 = \frac{334,000,000,000}{8,000,000}$ = تولید ناخالص ملی سرانه

ج) در صورتی که «ارزش تولید خارجی‌ان مقیم کشور» برابر با «ارزش تولید هموطنان مقیم خارج» باشد، در این صورت:

تولید خالص یا ناخالص ملی = تولید خالص یا ناخالص داخلی

$$f(x) = -x^3 + x$$

$$f(x+1) = -(x+1)^3 + (x+1) = -(x^3 + 3x^2 + 3x + 1) + (x+1)$$

$$= -x^3 - 3x^2 - 3x - 1 + x + 1 = -x^3 - 3x^2 - 2x$$

$$f(2x) = -(2x)^3 + 2x = -8x^3 + 2x$$

$$f(x+1) + f(2x) = -x^3 - 3x^2 - 2x - 8x^3 + 2x = -9x^3 - 3x^2$$

(شراره توکلی)

۲۶- گزینه «۳»

رنگ مورد علاقه متغیر کیفی اسمی و وزن کفش دانش‌آموزان یک کلاس متغیر کمی پیوسته است.

(کریم نصیری)

۲۷- گزینه «۱»

ابتدا داده‌های به دست آمده را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم.

$$8, 10, 12, 18, 19, 20, 25, 26, 26, 32, 40, 43$$

$$\text{سال} = \frac{20+25}{2} = 22/5 = \text{میان‌ه‌ی داده‌ها}$$

$$\text{سال} = 26 = \text{مد داده‌ها}$$

$$\text{سال} = 26 - 22/5 = 3/5 = \text{فاصله‌ی مد و میان‌ه‌ی}$$

(مهیر خیرایی)

۲۸- گزینه «۲»

دامنه یک تابع، مجموعه مقادیری است که متغیر مستقل تابع می‌تواند داشته باشد. برد یک تابع، مجموعه مقادیری است که متغیر وابسته تابع می‌تواند داشته باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: یک کمیت مانند y تابعی از یک کمیت دیگر مانند x است اگر برای هر مقدار x یک و فقط یک مقدار برای y نتیجه شود.

گزینه «۳»: متغیر مستقل و n متغیر وابسته است.

گزینه «۴»: محاسبه مقدار تابع یعنی پیدا کردن مقدار $y = f(x)$ به ازای مقادیر مختلفی که به متغیر مستقل x داده می‌شود.

(مهمیر بصیرایی)

۲۹- گزینه «۴»

داده‌های $5 + x_3$ ، $5 + x_2$ و $5 + x_1$ را منهای ۵ کرده و سپس در ۲ ضرب می‌کنیم تا داده‌های x_1, x_2, x_3 به دست آید. بنابراین واریانس داده‌های جدید $(-2)^2$ برابر واریانس داده‌های اولیه است. یعنی:

$$\sigma^2 = (-2)^2 \times 3 = 12$$

(کنکور سراسری ۸۹)

۳۰- گزینه «۱»

$$f(x) = \frac{x^2 + 3}{x^2 - 1}$$

$$f(0) = \frac{0+3}{0-1} = -3$$

$$f(2x+1) = \frac{(2x+1)^2 + 3}{(2x+1)^2 - 1} = \frac{4x^2 + 4x + 4}{4x^2 + 4x}$$

$$= \frac{4(x^2 + x + 1)}{4(x^2 + x)} = \frac{x^2 + x + 1}{x^2 + x}$$

۳۴- گزینه «۲»

(هرا بکانبان)

تعداد افراد هر خانوار × تعداد خانوارها = جمعیت کشور (الف)
 میلیون نفر $150 = 30 \times 5 =$ جمعیت کشور $\Rightarrow$

(ب)

وات $1,125,000,000 = 30 \times 50 \times \frac{25}{100} =$ میزان مصرف اضافه برق

مگاوات $= 1125$

پ) $\frac{1}{6} = \frac{1125}{6750} =$ اضافه مصرف کل خانوارها
 ظرفیت تولید برق نیروگاه

۳۵- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۷)

تولید کل به قیمت جاری در همان سال = میزان افزایش قیمت (تورم) در یک سال (الف)
 تولید کل به قیمت ثابت در همان سال -

تولید کل به قیمت جاری در سال دوم = میزان افزایش قیمت (تورم) در سال دوم
 تولید کل به قیمت ثابت در سال دوم -

$5830 =$ تولید کل به قیمت جاری در سال دوم $= 247 + 5830 =$

هزار میلیارد ریال $6077 = 247 + 5830 =$ تولید کل به قیمت جاری در سال دوم $\Rightarrow$

تولید کل به قیمت جاری در سال سوم = میزان افزایش قیمت (تورم) در سال سوم
 تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم -

تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم $7800 - 1631 = 1631$

هزار میلیارد ریال $6169 = 1631 - 7800 =$ تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم $\Rightarrow$

افزایش مقدار تولید در یک سال (ب)

تولید کل در سال پایه - تولید کل به قیمت ثابت در سال مورد نظر

هزار میلیارد ریال $1540 = 4290 - 5830 =$ افزایش مقدار تولید در سال دوم

هزار میلیارد ریال $1879 = 4290 - 6169 =$ افزایش مقدار تولید در سال سوم

۳۶- گزینه «۱»

(هرا بکانبان)

تومان $18,000,000 = 6 \times 12 \times 250,000 =$ دستمزد سالانه کارگران

تومان $2,910,000 = 242,500 \times 12 =$ اجاره سالانه بنگاه

تومان $31,287,000 = 18,000,000 + 3,477,000 + 2,910,000 + 7,000,000 =$ کل هزینه‌های سالانه

تومان $33,800,000 = 2,600 \times 13,000 =$ درآمد کل سالانه

هزینه کل - درآمد کل = سود (زیان)

تومان $2,413,000 = 33,800,000 - 31,287,000 =$ سود سالانه

۳۷- گزینه «۲»

(فاطمه فویمیان)

میزان مازاد عرضه در سطح قیمت ۷۵۰ ریال =

مقدار تقاضا در سطح قیمت ۷۵۰ ریال - مقدار عرضه در سطح قیمت ۷۵۰ ریال

کیلو $800 - 0 = 800 =$ میزان مازاد عرضه در سطح قیمت ۷۵۰ ریال

میزان مازاد عرضه در سطح قیمت ۶۰۰ ریال =

میزان تقاضا در سطح قیمت ۶۰۰ ریال - میزان عرضه در سطح قیمت ۶۰۰ ریال

میزان تقاضا در سطح قیمت ۶۰۰ ریال - $400 = 600 - 400 =$

کیلو $200 = 600 - 400 =$ میزان تقاضا در سطح قیمت ۶۰۰ ریال $\Rightarrow$

در سطح قیمت ۳۰۰ ریال میزان عرضه ۲۰۰ کیلو و میزان تقاضا ۶۰۰ کیلو است، بنابراین:

ریال $300 \times 200 = 60,000 =$ حداکثر در یافتی تولیدکنندگان در سطح قیمت ۳۰۰ ریال

۳۸- گزینه «۳»

(فاطمه فویمیان)

(الف) بهبود وضع توزیع درآمد: از دیدگاه اقتصاددانان رفع فقر و حمایت از اقشار کم درآمد، راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه یافتگی جامعه است؛ زیرا فقر گسترده می‌تواند مانعی بر سر راه توسعه همه جانبه جوامع باشد.

(ب) ثبات قیمت‌ها: در شرایط تورم بالا، قیمت کالاها و خدمات به سرعت افزایش می‌یابد و اقتصاد کشور دچار اختلال می‌شود.

(ج) اشتغال کامل: در شرایط رونق اقتصادی، فعالیت‌های تولیدی گسترش می‌یابند و تمایل تولیدکنندگان به استخدام نیروی کار جدید بیش‌تر می‌شود. این به معنای ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و رسیدن به اشتغال کامل است.

(د) بهبود وضع توزیع درآمد: مصلحان اجتماعی و معلمان اخلاق بر ضرورت حمایت و کمک اقشار ثروتمند به فقرا و افراد کم درآمد تأکید کرده‌اند.

۳۹- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۴)

سیاست‌های اقتصادی دولت می‌تواند حرکت جامعه را به سمت توسعه کند سازد یا برعکس بر سرعت آن بیفزاید.

۴۰- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(الف) طرفداران اقتصاد آزاد

(ب) اقتصاددانان امروزی

(ج) طرفداران اقتصاد آزاد

(د) طرفداران اقتصاد آزاد

(ه) طرفداران اقتصاد دولتی

ادبیات فارسی چهارم

۴۱- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۸۲)

رُ	ض	ی	پا	ک	ر	ضا	دی
-	U	-	-	U	U	-	-
فَاعِلَاتِن				فَعْلَاتِن			

د	ن	گر	طُف	یا	نَسْت
U	U	-	-	-	-
فَعْلَاتِن			فَعْلَان		

وزن اصلی این بیت «فعلاتن، فعلاتن، فعلاتن، فَعْلَن» است. این وزن در تمامی مصراع‌های اول ابیات به‌جز گزینه «۱» رعایت شده است. در این بیت هجای اول رکن اول بلند است و «فعلاتن» تبدیل به «فَاعِلَاتِن» شده و بنابراین مشمول اختیار وزنی گردیده است. مقایسه هجاهای اول چهار گزینه می‌تواند در یک نگاه شما را متوجه این تفاوت بکند.

(۱) رُ (۲) چ (۳) هـ (۴) م

۴۲- گزینه «۳»

(عمیر مهرثی)

غ	م	ت	بو	د	ک
U	-	U	-	U	U

سَلْ	ما	ن	بو	د	در	د	ل	او
-	-	U	-	U	-	U	U	-

د	می	ب	کا	ر	پ	دا	رد
U	-	U	-	U	U	-	-

د	می	ز	کا	ر	ب	رد
U	-	U	-	U	U	-

کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: هجای پنجم

ابدال: هجای سیزدهم

۴۶- گزینه «۴»

(مهمر غنیمتی)

فاعلاتن به جای فاعلاتن: بیت (الف) وزن بیت فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن است و رکن اول مصراع اول اختیار دارد.

قلب: بیت (ج) شاعر در رکن سوم مصراع اول از اختیار شاعری قلب استفاده کرده است.

کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: بیت (ب) وزن بیت مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فعلن است. در هجای پنجم مصراع دوم اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند وجود دارد.

ابدال: بیت (د) در رکن پایانی مصراع دوم شاعر به جای دو هجای کوتاه از یک هجای بلند استفاده کرده است.

۴۷- گزینه «۳»

(سیدجمال طباطبایی نژاد)

وزن بیت سؤال و بیت این گزینه، «مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فعلن» (پراکاربردترین وزن شعر فارسی) است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن فعلن

گزینه «۲»: مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلاتن (توجه: آخر شعر محذوف نیست).

گزینه «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

۴۸- گزینه «۳»

(مهمر ابراهیم مازنی)

وزن بیت گزینه «۱»: «مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن» ← گروه ۳

وزن بیت گزینه «۲»: «مفتعلن مفتعلن فاعلهن» ← گروه ۳

وزن بیت گزینه «۳»: «مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن» ← تکوزن

وزن بیت گزینه «۴»: «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» ← گروه ۳

۴۹- گزینه «۲»

(اصلان قرزلو)

گزینه «۲»: فاعلاتن مفاعلهن فعلن که در اصل فاعلاتن مفاعلهن فعلن بوده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رمل مسدس مخبون محذوف: فاعلاتن فاعلاتن فعلن

گزینه «۳»: هزج مسدس محذوف: مفاعلهن مفاعلهن فعولن

گزینه «۴»: رمل مسدس محذوف: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

۵۰- گزینه «۲»

(تسرین حق پرست)

بیت گزینه «۲» بر وزن «فاعلاتن مفاعلهن فعلن» سروده شده که از تکوزن هاست.

ابیات سایر گزینه‌ها در گروه وزنی (۲) قرار دارند.

تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

ب	را	م	با	ش	ک
U	-	U	-	U	U

این	نعم	ک	نو	گ	رف	ت	م	را
-	-	U	-	U	-	U	U	-

۴۳- گزینه «۱»

(فارج از کشور، ۹۴)

وزن بیت: مفتعلن مفاعلهن // مفتعلن مفاعلهن

هجاهای پنجم و ششم مصراع دوم از نظر وزنی با هم جابه‌جا شده‌اند و این جابه‌جایی سبب ایجاد اختیار وزنی قلب شده است.

کی	سی	ه	نو	ز	فر	ب	هست
-	U	U	-	U	-	U	-
چا	ر	چ	خا	قا	ن	ی	گر
-	U	U	-	-	U	U	-

با	ت	ء	زان	ف	وی	د	لم
-	U	U	-	U	-	U	-
کی	س	ر	سد	ب	لا	غ	ری
-	U	U	-	U	-	U	-

با توجه به این که وزن بیت دوری است، هجای پایانی نیم مصراع همیشه بلند تلفظ می‌شود، بنابراین در مصراع اول هجای کشیده «هست» بلند تلفظ شده است.

۴۴- گزینه «۴»

(مهمر ابراهیم مازنی)

بیت گزینه «۴» هیچ‌گونه اختیار وزنی ندارد:

پ	د	چش	م	ت	ک	آز	جان
U	U	-	U	U	U	-	-
ء	ت	ری	ن	ما	ند	با	ما
U	U	-	U	-	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن			

ز	ن	سی	م	جان	ف	زا	یت
U	U	-	U	-	U	-	-
ء	ت	ری	ف	رس	ت	ما	را
U	U	-	U	-	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن			

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رکن اول مصراع اول، اختیار وزنی ابدال دارد.

گزینه «۲»: هجای اول مصراع دوم اختیار وزنی آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن دارد.

گزینه «۳»: رکن آخر مصراع اول، مشمول اختیار وزنی ابدال است.

۴۵- گزینه «۲»

(مهمر مهرنی)

ب	یا	ر	سا	قی	ء
U	-	U	-	U	U

زا	می	ک	می	پ	رس	تا	را
-	-	U	-	U	-	-	-

- سرمشق‌های حافظ در غزل‌سرایی، سعدی شیرازی، کمال اصفهانی، سلمان ساوجی و خواجوی کرمانی هستند.

- دوران حکومت سختگیرانه امیر مبارزالدین محمد با تعصب و خشونت همراه بود و زندگی حافظ را تلخ می‌کرد. شاعر آزاده‌حال بیش‌ترین غزل‌های آبدار خود را در مبارزه با ریاکاری و عوام‌فریبی با لحنی نیشدار و گزنده، تلویحاً خطاب به همین امیر ریاکار مظفری سروده و با کنایه و تمسخر او را «محتسب» خوانده است.

۵۹- گزینه «۴» (طنین زاهدی‌کیا)
استفاده از زبان و الفاظ محاوره که پیش از آن کمتر در عرصه شعر معمول بوده است، از مشخصات کلی سبک عصر صائب است؛ مثل کلمه «بخیه، دندان‌نما و هره‌گردی» در بیت صورت سؤال که از کلیم همدانی (کاشانی) است.

۶۰- گزینه «۴» (معمربراهیم مازنی)
عبدالله مستوفی آثار قلمی چندی - اعم از ترجمه و تألیف - از خود به یادگار گذاشت که برتر از همه آن‌ها کتاب «شرح زندگانی من» است. «شرح زندگانی من» اثری گرم و زنده از نوع خاطرات (حسب حال) است که در آن گوشه‌هایی از تاریخ اجتماعی ایران در عصر نویسنده (قاجار) به روشنی تصویر شده است.

۶۱- گزینه «۱» (فهرار علی نژاد)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: آذر، اصول شعر را بیشتر از مشتاق آموخته بود.
گزینه «۳»: ناصرالدین شاه توجه بیشتری به فروغی نمود و هر ماه ساعتی چند او را به حضور می‌پذیرفت.
گزینه «۴»: اخوانیات دیوان هاتف، خطاب به صباحی و آذر است. هاتف قصایدی در ستایش مشتاق دارد.

۶۲- گزینه «۴» (موسیم آزرگردار)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: در دوران صفوی شعر بیشتر در میان پیشه‌وران و طبقات عامه رایج بود اما در دوره بعد از فترت، شعر در بین خواص و علما مورد توجه قرار گرفت؛ زیرا دیگر صرف داشتن قریحه برای شعر و شاعری کافی نبود و شاعران باید با اصول و قواعد شاعری آشنا می‌بودند.
گزینه «۲»: روی هم رفته شاعران این عصر، با وجود رویارویی با دنیایی تازه و کاملاً متفاوت با گذشته، نتوانستند چیزی کاملاً ابتکاری و بی‌سابقه بیافرینند.
گزینه «۳»: نشاط، هرچند قصایدی بلند دارد اما به‌طور ویژه از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدی کم‌نظیر است.

۶۳- گزینه «۲» (سید علیرضا اهدری)
- رواج کتاب براهین العجم نشان داد که دیگر هر بازاری‌ای نمی‌تواند به صرف داشتن ذوق و قریحه شاعری در شمار شاعران عصر خود درآید.
- شعر صوفیانه عصر صبا هرچند زیاد است، به لحاظ کیفیت با آنچه در عصر حافظ و مولانا دیده‌ایم قابل مقایسه نیست. (البته شعر عاشقانه این عصر هم به پای عصر حافظ و مولانا نمی‌رسد.)
- شعر دوره بازگشت را باید شعری آفاقی و عینیت‌گرا معرفی کرد.
۶۴- گزینه «۲» (وهیدر رضا زاده)

۵۱- گزینه «۱» (سید علیرضا اهدری)
حمایت سامانیان از شعر و ادب دری خالی از انگیزه سیاسی نبود اما غالباً جنبه‌های ذوقی و علاقه‌های قلبی را نیز به همراه داشت. هم‌چنین محمود غزنوی با هزینه کردن ثروت باادآورده‌ای که از سلاطین هند به غنیمت گرفته بود، در ظاهر با خطری آسوده برای رقابت با سامانیان، بساط شاعرپروری را گستراند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نادرست - درست
گزینه «۳»: درست - نادرست
گزینه «۴»: نادرست - درست

۵۲- گزینه «۳» (موسیم آزرگردار)
ناصر خسرو، به غیر از دیوان و سفرنامه، به تألیف آثاری مانند جامع‌الحکمتین، خوان اخوان و زادالمسافرین دست زد که در زمره آثار کلامی زبان فارسی قرار دارند و نتیجه تأملات خردمندانه‌ای هستند که در سده پنجم هجری به دنبال خردگرایی‌های سده قبل بوشکور و شهید بلخی و فردوسی شکل گرفته‌اند.

۵۳- گزینه «۲» (عارف‌سادات طباطبایی نژاد)
از زبان پارسی میانه آثار زیادی به دست ما رسیده است که برخی از آن‌ها در سده‌های نخستین اسلام نوشته شده است. فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به زبان فارسی باستان نوشته شده است.

۵۴- گزینه «۱» (کتک‌ور، سراسری ۹۳)
گرشاسپ‌نامه، اثر اسدی توسی، داستانی منظوم در قالب مثنوی است مشتمل بر حدود نه هزار بیت که تقریباً اغلب خصوصیات شاهنامه فردوسی در آن دیده می‌شود.

۵۵- گزینه «۳» (طنین زاهدی‌کیا)
نثر قابوس‌نامه، نثر اخلاقی و اجتماعی (تعلیمی) است.

۵۶- گزینه «۲» (طنین زاهدی‌کیا)
ابوالفضل بیهقی تنها مؤرخ امین و بلندپایه نیست، بلکه نویسنده‌ای توانا و چیره‌دست نیز هست. قدرت نویسندگی و توانایی او در قلمرو امکانات زبان فارسی از یک طرف و امانتداری و دقت وی در جزئیات و پیوند دادن حوادث مرتبط با یکدیگر، سبب شده است که کتاب او به صورت داستانی بسیار گیرا و دلچسب درآید. در تاریخ بیهقی جنبه ادبی بر تاریخی غلبه دارد.

۵۷- گزینه «۲» (فهرار علی نژاد)
موارد نادرست:

طبقات الصوفیه: ابوعبدالرحمان سلمی نیشابوری (ترجمه و املاي این کتاب از خواجه عبدالله است.)
التفهیم: ابوریحان بیرونی
لغت فرس: اسدی توسی

۵۸- گزینه «۱» (موسیم آزرگردار)

فقط کنایه دارد: دل پیش دلبر داشتن کنایه از «عاشق بودن» و ریش دست دیگری داشتن کنایه از «بی‌اختیار بودن نسبت به خود»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آرزو به کمند تشبیه شده است. شیرازه‌بند کنایه از «سر و سامان دادن»

گزینه «۲»: شب اندیشه (اضافه تشبیهی)، مصراع اول کنایه از «عاشق شدن، عاشق کردن»

گزینه «۴»: «چو شیر زیان» تشبیه است. «میان بستن» کنایه از آماده شدن است.

عربی سال چهارم

۷۱- گزینه «۱» (مبیر همایی)
«معلّماتنا المجذّات»: معلّم‌های کوشا (تلاشگر) ما / «یربّین»: تربیت می‌کنند / «یَبْنَلن»: به دست می‌آورند / «مَنْ فِي الْمَدِينَةِ»: هرکس، هرکسی، همهٔ کسانی را که در شهرند.

۷۲- گزینه «۳» (مبصر صارق مفسنی)
ترجمهٔ صحیح عبارت: «چهار نفر از اشخاص سرشناس روستا جلو آمدند در حالی که هر یک به او می‌گفت:»

۷۳- گزینه «۲» (مبیر همایی)
تعریف صحیح عبارت: «قد کان / كانت اللّغة العربيّة إحدى أفضح لغات العالم!»

۷۴- گزینه «۴» (سیر مبصر علی مرتضوی)
مؤمنان: «المؤمنون» (اسم افعال ناقصه و مرفوع) / ادامه می‌داند: «کان یواصلون» / مسیر خود: «طریقهم» / روشنایی: «الضیاء، النور» / دیگران: «الآخرین» / تشویق می‌کردند: «کان (عطف شده است) یشجعون»

۷۵- گزینه «۲» (مبصر صارق مفسنی)
حرکت گذاری درست عبارت: «صَحیحُ الآخرِ هُوَ ما يَظْهَرُ عَلَیْهِ جَمیعُ الحَرَکاتِ و هذِهِ هِيَ العلاماتُ الْأَصْلِیَّةُ.»

۷۶- گزینه «۲» (درویشعلی ابراهیمی)
کلمهٔ «الحیاء» مصدر فعل «حییَ» می‌باشد و اسمی مفرد و مؤنث مجازی و معرف بآل است و از نظر نقش، مجرور به حرف جرّ است و اعرابش هم اصلی و ظاهری است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «متعدّ - فاعله الاسم الظاهر» نادرست است.

گزینه «۳»: «مذکر و جامد» نادرست است.

گزینه «۴»: «فاعل ضمیر «هی» المستتر» نادرست است.

۷۷- گزینه «۲» (مبصر همایی)
«أوحی» فعل است، نه اسم مقصور. در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «الْمُنَى»، «الدّتیا» و «خلایا» اسم مقصور هستند.

۷۸- گزینه «۲» (مبیر همایی)

کام مجاز از میل و آرزوست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دل مجاز از وجود / جهان مجاز از مردم جهان / دم مجاز از سخن
گزینه «۳»: ماه مجاز از معشوق / زهره مجاز از شهامت
گزینه «۴»: گل مجاز از معشوق / می مجاز از جام می / کف مجاز از کل دست / کام مجاز از میل و آرزو

۶۵- گزینه «۳»

(داور تالش)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کافور استعاره از برف و مجاز به علاقهٔ شباهت
گزینه «۲»: سرو خرامان: استعاره از «معشوق» است و مجاز به علاقهٔ شباهت
گزینه «۴»: شکر: استعاره از معشوق است و مجاز به علاقهٔ شباهت
زخم سنگ: استعاره از بلاهای روزگار است و مجاز به علاقهٔ شباهت

۶۶- گزینه «۲»

(مبیر مهرثی)

بیت «ت»: «سر» مجاز از مو

بیت «الف»: «پیراهن شستن سبزه» استعارهٔ مکنیه و تشخیص است.

بیت «ب»: «پخته‌خوار» کنایه از راحت طلب بودن است.

بیت «ث»: «بستان» استعاره از جان و وجود شاعر است.

بیت «پ»: مصراع اول به مصراع دوم تشبیه شده است.

۶۷- گزینه «۱»

(مبیر مهرثی)

گزینه «۱»: «خون» مجاز از کشتن / «کمر بستن» کنایه از مهیا و آماده شدن است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «باد به گرد نرسیدن» کنایه از سرعت زیاد است. / بیت مجاز ندارد.
گزینه «۳»: «بار نیک روییدن» کنایه از سود بردن است. / بیت مجاز ندارد.
گزینه «۴»: «شهر» و «دشت» به ترتیب مجاز از مردم شهر و مردم دشت هستند. / بیت کنایه ندارد.

۶۸- گزینه «۳»

(داور تالش)

گزینه «۳» خون در معنای کشتن، مجاز به علاقهٔ لازمیه است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جام مجاز از شراب = جام محلی است برای شراب (محلّیه)
گزینه «۲»: بازو مجاز از قدرت = بازو آلت و وسیله‌ای اعمال قدرت (آلیه)
گزینه «۴»: خاک مجاز از انسان = خاک سبب به وجود آمدن انسان شد (سببیه)

۶۹- گزینه «۴»

(مبیر مهرثی)

گزینه «۴»: «حسن چون ماه» و «زیب چهرهٔ چون خور» تشبیه هستند اما بیت استعاره ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سنبل» استعاره از زلف، «ترگس» استعاره از چشم / تشبیه: «شکنج سنبل ← گنج صورت و معنی» «ترگس مست ← زیب جامه و زیور»

گزینه «۲»: «لعل» استعاره از لب / تشبیه: «جام لعل» و «دام زلف»

گزینه «۳»: «ریشک بردن اختر گردون» استعاره و تشخیص / تشبیه: «چشمهٔ چشم»

۷۰- گزینه «۳»

(داور تالش)

در بیت صورت سؤال ۵ اسم مبنی دیده می‌شود:

۱- مَن ۲- ضمیر «ه» در «نفسه» ۳- اذی ۴- ضمیر «ه» در «بلقاه» ۵- ضمیر «ها» در «فیها»

۷۹- گزینه «۳»

(سید ممدعلی مرتضوی)

«یعددن» فعل مضارع در صیغه جمع مؤنث غایب (لغاتبات) بوده که مبنی می‌باشد. افعال در سایر گزینه‌ها، یا مضارع نیستند و یا مضارع معرب هستند.

۸۰- گزینه «۳»

(ممدصالح مصنی)

صورت سؤال از ما کلمه‌ای را می‌خواهد که هیچ یک از حرکات اعراب در آن ظاهر نمی‌شود که این وصف مخصوص اسامی مقصور و اسامی مضاف به یاء متکلم است.

در گزینه «۳» کلمه «أذی» یک اسم مقصور می‌باشد.

دقت شود که «القاضی» در گزینه «۴» یک اسم متقوص است که تنها در حالت‌های مرفوع و مجرور حرکت اعراب را نمی‌پذیرد.

تاریخ‌شناسی

۸۱- گزینه «۴»

(مریم بوستان)

نامشخص و غیردقیق بودن محتوای افسانه‌ها بدین دلیل است که در افسانه‌ها به زمان و مکان پدیده‌ها توجهی نمی‌شود.

۸۲- گزینه «۴»

(مریم بوستان)

قهرمان در همه افسانه‌ها وجود دارد. در افسانه‌های ایران باستان اسفندیار، قهرمانی روئین تن است. در یونان باستان آشیل و در اسکاندیناوی بالدر روئین تن هستند.

۸۳- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

دانشمندان با استفاده از اسطوره‌شناسی تطبیقی به مطالعه دربارهٔ وجوه مشترک افسانه‌های ملل می‌پردازند و به موارد فراوانی از این شباهت‌ها دست یافته‌اند؛ مثلاً نشان می‌دهند انسان‌ها در گذشته‌های دور با هم زندگی می‌کرده‌اند و سپس از هم جدا شده‌اند.

۸۴- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

پیدایش افسانه‌ها یا به عبارتی دیگر تبدیل رخداد‌های تاریخی به افسانه‌ها، در اصل به دلیل حاکمیت فرهنگ شفاهی بوده است. (توجه داشته باشید که گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» از مهم‌ترین عوامل دگرگونی اخبار و داستان در خود فرهنگ‌های شفاهی است؛ به عبارتی در مقام تبیین چگونگی پیدایش افسانه‌ها در فرهنگ شفاهی است.)

۸۵- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در فرهنگ شفاهی، عامل اصلی حفظ و انتقال دانش‌ها، تجارب و به‌طور کلی فرهنگ، حافظه و گفت‌ووشنود است.

۸۶- گزینه «۲»

(مریم بوستان)

معمولاً در افسانه‌ها، هر ملتی دارای یک عصر طلایی است. به عقیدهٔ هندی‌های باستان در عصری به نام «کریاتیوگا»، انسان‌ها عمر طولانی داشته و براساس راستی و درستی زندگی می‌کرده‌اند.

۸۷- گزینه «۱»

(میلاد هوشیار)

دوران حماسی در تاریخ ایران پیش از اسلام، از فرمانروایی کیخسرو آغاز می‌شود و تا اواخر دورهٔ کیانیان ادامه می‌یابد.

۸۸- گزینه «۴»

(سید علیرضا امیری)

مهمترین عامل حفظ اخبار تاریخی و جلوگیری از تبدیل آن‌ها به حماسه و افسانه، گسترش استفاده از خط است.

۸۹- گزینه «۲»

(سید علیرضا امیری)

بسیاری از اخبار و اطلاعاتی که در تاریخ گم شده است یا مورخان به آن‌ها دسترسی ندارند، در افسانه‌ها و حماسه‌ها قابل کشف و استفاده است.

۹۰- گزینه «۴»

(سید علیرضا امیری)

متخصصان ادبیات با اسطوره‌شناسی سر و کار دارند. زیرا کتاب‌های ادبی گاه از ماجراهای اساطیری تأثیر می‌پذیرند. زبان‌شناسی (زبان‌های باستانی) نیز چون امکان خواندن کتاب‌ها و کتیبه‌ها و اسناد قدیمی را فراهم می‌سازد، به مضامین افسانه‌ای و حماسی می‌پردازد. مورخان به دلیل احاطه بر ادوار تحول فرهنگی و اجتماعی بشر، به تحقیق دربارهٔ افسانه‌ها و حماسه‌ها می‌پردازند.

جغرافیای سال چهارم

۹۱- گزینه «۴»

(ممدعلی فطیعی بایگی)

قدیمی‌ترین نقشهٔ معتبر، باقی‌ماندهٔ لوحی از گل رس است که در بابل کشف شده است.

در قرن بیستم، یکی از علل رشد استفاده از نقشه، وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم بود.

۹۲- گزینه «۲»

(ممدابراهیم مازنی)

- عوامل گسترش علم نقشه‌کشی (کارتوگرافی):

اکتشافات جغرافیایی و تهیهٔ نقشهٔ سرزمین‌های تازه کشف‌شده، وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم، اختراع دوربین عکاسی و نصب آن در هواپیما و استفاده از تصاویر ماهواره‌ای و رایانه

- پیامدهای گسترش علم کارتوگرافی (نقشه‌کشی):

توسعه و فراگیری علم جغرافیا و برنامه‌ریزی‌های مورد نیاز فضاهای جغرافیایی

۹۳- گزینه «۱»

(مریم بوستان)

در نقشه‌برداری هوایی، هواپیما با پرواز در ارتفاعی معین از سطح زمین، به‌طور متوالی از منطقهٔ مورد نظر عکس‌های افقی تهیه می‌کند. این عکس‌های متوالی که هر یک حدود ۶۰ درصد پوشش مشترک دارد بعدها در دستگاه تبدیل قرار می‌گیرد و به دلیل پوشش مشترک عکس‌ها، «پدیده‌ها به صورت برجسته دیده می‌شوند».

۹۴- گزینه «۴»

(ممدعلی فطیعی بایگی)

به فرایند تبدیل عکس هوایی به نقشه، «فتوگرامتری» می‌گویند.

ترسیم شکل سواحل، مشخص نمودن مرزهای دریایی و نیز چگونگی هدایت کشتی‌ها برای نزدیک شدن به بنادر، اسکله‌ها، خلیج‌ها و تنگه‌ها از کاربردهای «نقشه‌برداری دریایی» هستند.

۹۵- گزینه «۴»

(شیوا شریف‌زار)

امروزه نقشه‌های دریایی کارایی بسیار دارند. در آینده، آب‌های شمالی کره زمین یکی از پررفت‌وآمدترین خطوط تجاری جهان خواهند شد و نقشه‌های دریایی این مناطق اهمیت بیشتری خواهند یافت.

۹۶- گزینه «۲»

(مریم بوستان)

نقشه‌های تلفیقی حاصل ترکیب اطلاعات سایر نقشه‌ها و مدارک موجود است. از میان چهار نوع نقشه‌برداری زمینی، هوایی، دریایی و تلفیقی، فقط نقشه‌های تلفیقی در زمره فعالیت‌های نقشه‌کشی قرار می‌گیرند. نقشه کاربری اراضی و گردشگری از این نوع است.

۹۷- گزینه «۲»

(شیوا شریف‌زار)

مقیاس کسری ساده‌ترین و متداول‌ترین روش نمایش مقیاس نقشه است؛ در این مقیاس صورت کسر، عدد یک است که مربوط به نقشه بوده (۱ واحد) و مخرج کسر، نشانگر میزان کوچک‌شدگی نقشه است.

۹۸- گزینه «۱»

(مهدی ابراهیم مازنی)

بر اساس مقیاس ترسیمی داده شده، هر سانتی‌متر بر روی نقشه معادل با ۴ کیلومتر (۴۰۰۰۰ متر) است.

$$\frac{1}{400000}$$

بنابراین این نقشه جزء نقشه‌های کوچک‌مقیاس می‌باشد.

۹۹- گزینه «۳»

(شیوا شریف‌زار)

طبقه‌بندی نقشه‌ها بر اساس مقیاس:

(۱) نقشه‌های با مقیاس بسیار بزرگ: این نقشه‌ها از مقیاس $\frac{1}{100}$ تا $\frac{1}{2000}$ هستند که عمدتاً برای اجرای عملیات عمرانی تهیه می‌شوند و به دقت بالایی نیاز دارند؛ مانند نقشه‌های ساختمانی (پلان‌ها).

(۲) نقشه‌های بزرگ مقیاس: از $\frac{1}{2000}$ تا $\frac{1}{10000}$ ؛ این نقشه‌ها از دقت کافی برخوردارند و در پروژه‌های عمرانی سازمان‌های مختلف به کار گرفته می‌شوند؛ مانند نقشه‌های شهرسازی، شبکه‌های انتقال نیرو، نقشه مسیر لوله‌های آب و نفت و گاز.

(۳) نقشه‌های متوسط مقیاس: از $\frac{1}{10000}$ تا $\frac{1}{100000}$ ؛ مانند نقشه‌هایی که سراسر کشور را پوشش می‌دهد.

(۴) نقشه‌های کوچک مقیاس: از $\frac{1}{100000}$ تا $\frac{1}{چند میلیون}$ را در بر می‌گیرند؛ مانند نقشه‌های قاره‌ها و کشورهای بزرگ.

۱۰۰- گزینه «۱»

(مهدی علی فطیمی باکی)

نقشه‌های انسانی، پدیده‌های انسانی همچون شهرها، معادن، فرودگاه‌ها، سدها، پل‌ها و مکان‌های دیدنی را نشان می‌دهند.

نقشه‌های طبیعی، نشان‌دهنده پدیده‌های طبیعی همچون آب‌وهوا، پوشش گیاهی و توپوگرافی هستند.

تاریخ ایران و جهان (۱)**۱۰۱- گزینه «۱»**

(سید علیرضا احمدی)

دوران گسترش فن دریانوردی و اکتشافات جغرافیایی همزمان با دوران رنسانس در اروپا (۱۶۰۰-۱۴۰۰ میلادی) می‌باشد.

۱۰۲- گزینه «۴»

(داور اورنگ)

بهانه کمبوجیه در حمله به مصر، عدم پذیرش وی به دامادی فرعون مصر بود اما انگیزه واقعی وی، همدستی فرعون مصر با پادشاه لودییه در ماجرای توطئه حمله به ایران و نیز ثروت بیکران مصر بود.

۱۰۳- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۳)

عصر ساسانی، به‌ویژه عصر انوشیروان، دوران شکوفایی فرهنگ و تمدن ایران باستان است.

۱۰۴- گزینه «۳»

(سید علیرضا احمدی)

اولین جنگ مسلمانان در طول سال‌های استقرار پیامبر (ص) در مدینه، جنگ بدر بود که دلیل بروز آن، تلاش برای بازپس‌گیری اموال مصادره شده مسلمانان مکه توسط قریش بود.

۱۰۵- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۲)

پیامبر (ص) در سال ۶ ه. ق. تصمیم گرفت به همراه گروهی از مسلمانان، نه به قصد جنگ، بلکه برای زیارت خانه خدا عازم مکه شود. موفقیت پیامبر (ص) در این سفر به‌معنای پایان سلطه بت‌پرستی در عربستان بود. بنابراین سران مشرک مکه در مقابل چنین اقدامی مقاومت کردند و مانع ورود مسلمانان به مکه و زیارت خانه خدا شدند. با تمایل پیامبر (ص) به پرهیز از رویارویی نظامی، مذاکره دو طرف سرانجام به انعقاد قرارداد صلح حدیبیه انجامید که اصلی‌ترین ماده آن، توافق بر ده سال متراکه جنگ میان مکه و مدینه و هم‌پیمانان آن‌ها بود و مهم‌ترین پیامد آن، شکل‌گیری مناسبات منطقه‌ای و جهانی مسلمانان و گسترش دامنه تبلیغات اسلام بود.

۱۰۶- گزینه «۳»

(مریم بوستان)

حکومت آل‌بویه در زمان فرمانروایی عضدالدوله به اوج اقتدار و شکوفایی خود رسید.

یک ویژگی برجسته حکومت آل‌بویه و سایر سلسله‌های ایرانی در سده‌های سوم تا پنجم هجری مدارای مذهبی بود.

۱۰۷- گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)

آل‌بویه همچون سامانیان و دیگر سلسله‌های ایرانی برای زنده کردن فرهنگ و سنت‌های ایرانی کوشش می‌کردند و ادعا می‌کردند نسب آنان به بهرام گور (شاه ساسانی) می‌رسد.

۱۰۸- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

نتایج لشکرکشی‌های پیاپی غزنویان به هندوستان عبارتند از:

- ۱- تصاحب گنجینه‌های مملو از طلا و جواهر معابد و بتکده‌های هند
- ۲- کسب اعتبار و مشروعیت دینی و سیاسی به عنوان جهادگر
- ۳- جلوگیری از بحران‌آفرینی نظامیان از طریق سرگرم کردن آنان به عملیات‌های جنگی

۱۰۹- گزینه «۱»

(مریم بوستان)

امیران سامانی، سیاستمداران با تدبیر و لایق بودند و از وجود وزیران و مشاوران دانشمند و کاردانی بهره می‌بردند.

تفاوتی آشکار دارد ولی در کشورهای فرانسه، انگلستان و دانمارک این میزان تقریباً متعادل و برابر است.

۱۱۷- گزینه «۳» (مهمدرعی فطیبه بایگی)
پارک جنگلی سی سنگان در شرق شهرستان «نوشهر»، آبشار بیشه در استان «لرستان»، بارگاه شاهزاده عبدالعظیم حسنی در شهر «ری» و قلعه فلک‌الافلاک در «خرم‌آباد» قرار دارد.

۱۱۸- گزینه «۲» (فخرشار رودباری)
بررسی گزینه‌های نادرست:
گزینه «۱»: در کشورهای در حال توسعه نظیر مکزیک قاعدهٔ هرم سنی «پهن» است. گزینه «۳»: در مناطقی که ضخامت قشر خاک «کم» است، جمعیت اندکی زندگی می‌کنند. گزینه «۴»: آن چه موجب رشد جمعیت در یک کشور یا کل جهان می‌شود، تغییرات مربوط به «نرخ موالید و نرخ مرگ‌ومیر» است.

۱۱۹- گزینه «۱» (بهورز یبسی)
پس از انقلاب صنعتی با پیشرفت چشمگیر پزشکی و بهداشت، توسعهٔ ابزار و آلات و شیوه‌های کشاورزی و افزایش تولید غذا و پیشرفت امکانات حمل‌ونقل و ارتباطات، میزان مرگ و میر به شدت کاهش یافت و جمعیت جهان چند برابر شد.

۱۲۰- گزینه «۲» (مریم بوستان)
مهاجرت کارگران ترکیه به کشور آلمان غربی (کارگران مهمان) پس از جنگ جهانی دوم که به خاطر نیاز آلمان غربی به نیروی کار برای بازسازی صنایع و نیاز کارگران ترکیه به دستمزد و رفاه بیشتر صورت گرفت، از نوع مهاجرت «اختیاری» خارجی (بین‌المللی) بود.

علوم اجتماعی

۱۲۱- گزینه «۱» (اعظم رهیبی)
- قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسئله، سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآید.
- در مقابل نفوذ و سلطهٔ فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت.

۱۲۲- گزینه «۴» (اعظم رهیبی)
- در عصر نبوی، رسول خدا (ص) پس از سیزده سال دعوت و مقاومت در برابر فشارهای نظام قبیله ای عرب، حکومت اسلامی را تشکیل داد و طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه جزیرهٔ عربستان را از بین برد. قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسئله سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآید.

- در دورهٔ استعمار، دولت‌های استعماری غربی، بخش‌های مختلف جوامع اسلامی را تحت نفوذ و سلطهٔ سیاسی خود درآوردند و قدرت نظامی و صنعتی آنان، بیش‌تر رجالی سیاسی و دولتمردان جوامع اسلامی را مقهور خود ساخت.

۱۲۳- گزینه «۲» (اعظم رهیبی)
- ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا سال هشتم هجری، یعنی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرده بود و از آن پس، در

۱۱۰- گزینه «۲» (میلاد هوشیار)
برجسته‌ترین دستاورد حکومت ایلخانی در زمینهٔ سیاسی، وحدت جغرافیایی ایران بود. ایلخانان موفق شدند سرزمین‌های پهناوری از جیحون تا فرات و بخش وسیعی از آناتولی را تحت فرمانروایی خود درآوردند.

جغرافیا (۱)

۱۱۱- گزینه «۱» (شیوا شریف‌زاد)
جغرافی دانان از عکس‌های هوایی که به وسیلهٔ هواپیما تهیه می‌شود، استفاده می‌کنند. این تصاویر به دلیل دید همه‌جانبه‌ای که به دست می‌دهند، بسیار مفیدند. کارایی عکس‌های هوایی زمانی بهتر معلوم می‌شود که از یک ناحیه به فاصلهٔ زمانی معین مثلاً چند ماه یا چند سال تصاویر متعدد گرفته باشند. با مقایسهٔ عکس‌ها، می‌توان تغییرات پدیده‌های مختلف در سطح زمین را بررسی کرد.

۱۱۲- گزینه «۲» (مهمد ابراهیم مازنی)

نام تودهٔ هوا	زمان نفوذ به کشور	اثر آب‌وهوایی
سرد جنب قطبی	زمستان	هوای سرد و خشک
مرطوب مدیترانه‌ای	زمستان	برف و باران
مرطوب موسمی	تابستان	ریزش باران
سودانی	زمستان	بارندگی
گرم و خشک	تابستان	بادهای گرم و سوزان

۱۱۳- گزینه «۲» (مریم بوستان)
پوشش گیاهی بلوط، هم در جنگل‌های هیرکانی (کنارهٔ دریای خزر) و هم در جنگل‌های نواحی نیمه‌مرطوب ارسباران وجود دارد.

۱۱۴- گزینه «۲» (مهمدرعی فطیبه بایگی)
آلودگی هوا که با افزایش کارخانه‌ها و فعالیت‌های صنعتی، استفاده بیش از حد از سوخت‌های فسیلی، افزایش استفاده از وسایل نقلیه و ... ایجاد می‌شود باعث افزایش میزان گازهای گلخانه‌ای و در نتیجه گرم شدن زمین می‌گردد. همچنین باران اسیدی و تخریب لایهٔ ازن از نتایج نامطلوب آلودگی هوا است.

نکته: وارونگی دما، یک پدیدهٔ طبیعی است که ممکن است در داخل یا خارج شهرها رخ دهد، اما در شهرهای بزرگ و صنعتی مشکلات زیادی را به همراه می‌آورد؛ چرا که در وارونگی دما جابه‌جایی هوا صورت نمی‌گیرد و آلودگی هوا بیشتر می‌شود.

۱۱۵- گزینه «۳» (مهمد ابراهیم مازنی)
قطع درختان، نابودی جنگل‌ها، کندن بوته‌ها و چرای بی‌رویهٔ دام‌ها در مراتع از عوامل تشدید سیل می‌باشند و به تنهایی نمی‌توانند موجب وقوع سیل شوند.

۱۱۶- گزینه «۴» (مهمد ابراهیم مازنی)
طبق شکل ۲ - ۷ صفحهٔ ۱۰۰ کتاب درسی، در کشورهای یونان، ایتالیا، اسپانیا، آلمان، اتریش، نروژ و هلند، میزان مهاجرپذیری و مهاجرفرستی

پروتستانتیسم یاد می‌شود. در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا و این جهان، هدف مستقلی نیست؛ بلکه خود وسیله‌ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد.

۱۲۹- گزینه «۱» (فارج از کشور، ۹۲)

سکولاریسم، مهم‌ترین ویژگی هستی‌شناختی فرهنگ معاصر غرب و به معنای رویکرد دنیوی و این‌جهانی به هستی و جهان است. روشنگری، ناظر به روش رویارویی با حقیقت و شناخت است و موانع شناخت حقیقت و راه رسیدن به آن را معرفی می‌کند. دئیسم یعنی دین بدون شریعت و بدون مذهب (لامذهبی)

۱۳۰- گزینه «۲» (آزیتا بیدقی)

تصویر مورد نظر، مربوط به اومانیسیم است. اما توضیحات گزینه «۲» درباره فرهنگ معنوی و توحیدی است.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۳۱- گزینه «۳» (ایلا ممدری)

علوم انسانی به سبب این‌که راه استفاده از طبیعت و علوم طبیعی را نشان می‌دهند، نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیش‌تری برخوردارند.

۱۳۲- گزینه «۳» (الله فضری)

اگوست کنت در رویکرد خود، جامعه و پدیده‌های اجتماعی را مانند یکی از پدیده‌های اندام‌وار طبیعی در نظر می‌گرفت.

وونت با الگوپذیری از علوم طبیعی، نخستین آزمایشگاه روان‌شناسی را تأسیس کرد. اعتقاد او این بود که ذهن و رفتار انسان مانند مواد شیمیایی می‌تواند موضوع تحلیل تجربی قرار بگیرد.

۱۳۳- گزینه «۴» (کنگور سراسری ۹۳)

جامعه‌شناسی از پایان قرن نوزدهم با توجه به تفاوت موضوع خود، از علوم طبیعی فاصله گرفت و طی قرن بیستم با توجه به تفاوت «روش» خود به تدریج به روش‌های غیر تجربی نیز اهمیت داد.

۱۳۴- گزینه «۲» (علی نوری)

موضوع علوم انسانی، کنش‌های انسانی و موضوع علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی انسان است؛ بنابراین موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است.

۱۳۵- گزینه «۲» (الله فضری)

- اقدام ملت برای انقلاب، نشان‌دهنده‌ی این است که انسان کنشگری فعال است و موجودی متفعل نیست.

- نظام سلطنتی فرانسه حکایت از جهانی دارد که توسط گذشتگان پدید آمده است.

- تغییر نظام سلطنتی بیانگر حرکت به سوی جهانی جدید است.

- ایده‌های عصر روشنگری بیانگر گسترش معرفت، آگاهی و اراده‌ی نوین است.

۱۳۶- گزینه «۱» (الله فضری)

جهان اجتماعی از بستر اعتبار و خواسته‌های آدمیان پدید می‌آید و این پدیده، با کنش و رفتار انسان تحقق پیدا می‌کند.

پوشش نفاق خزیده بود. این ارزش‌ها در دوران خلافت، به تدریج اقتدار جامعه اسلامی را در چارچوب مناسبات قبیله‌ای و عشیره‌ای، سازمان بخشید، اما عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.

- غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان، عثمانی و... که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند، مانع از آن می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به‌طور کامل آشکار شود.

۱۲۴- گزینه «۴» (ارغوان عبدالملکی)

- تفاوت راهبردی استبداد تاریخی قومی با استبداد استعماری در این است که استبداد قومی به رغم هویت غیر اسلامی خود به دلیل اینکه عقبه‌ای خارج از جغرافیای جهان اسلام نداشت از رویارویی مستقیم با حضور قوی و توانمند فرهنگ اسلامی دوری می‌گزید و تلاش می‌کرد با رعایت ظواهر اسلامی، پوشش دینی خود را حفظ کند، اما استبداد استعماری به دلیل این‌که در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کند، در جهت گسترش نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی ندارد. - ناسیونالیسم به معنای ملی‌گرایی است.

- فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و عمق معرفتی خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود، هضم و جذب می‌کرد و دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت تا برای استمرار و بقای خود از پوشش مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

۱۲۵- گزینه «۲» (آزاده میرزایی)

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی نظیر ناسیونالیسم - ملی‌گرایی - یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر این‌که وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌ساختند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند، نیز قرار نمی‌گرفتند.

۱۲۶- گزینه «۲» (آزیتا بیدقی)

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
قرن ۱۷ و ۱۸	عقل‌گرایی، نفی وحی	دئیسم
قرن ۱۹ و ۲۰	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش‌ابزاری
پایان قرن ۲۰	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

۱۲۷- گزینه «۴» (آزیتا بیدقی)

عبارات اول و دوم: اومانیسیم

عبارت سوم: سکولاریسم

۱۲۸- گزینه «۴» (اعظم ممدری)

رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان

فلسفه سال چهارم

جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجا می‌ماند.

۱۳۷- گزینه «۴»

(فاطمه رحیمی)

هر تغییری را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد، نمی‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست.

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که در درون یک جهان واحد واقع می‌شود؛ اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد و به عناصر ثابت و محوری آنها بازگردد، جزء تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی باز می‌گردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها، هنجارها و مانند آن باز می‌گردد، تا زمانی که ناشی از تغییرات عمیق‌تر نباشد یا به تفاوت در لایه‌های عمیق‌تر منجر نشود، درون یک جهان اجتماعی واحد باقی خواهند ماند. یک جهان اجتماعی واحد تحولات و صورت‌های مختلفی را در درون خود می‌پذیرد، اما هویت خود را حفظ می‌کند.

۱۳۸- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۵)

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که در درون یک جهان واحد واقع می‌شود؛ اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد و به عناصر ثابت و محوری آن‌ها بازگردد، جزء تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی باز می‌گردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها، هنجارها و مانند آن بازمی‌گردد، تا زمانی که ناشی از تغییرات عمیق‌تر نباشد یا به تفاوت در لایه‌های عمیق‌تر منجر نشود، درون یک جهان اجتماعی واحد باقی خواهند ماند.

۱۳۹- گزینه «۲»

(ارغوان عبدالملکی)

رشد فرهنگ: شناخت علمی با روشن کردن خطاهای شناخت عمومی، به تدریج به عرصه فهم عرفی و عمومی وارد می‌شود و از خطاهای شناخت عمومی کم می‌کند، به میزانی که نتایج شناخت علمی موجب جذب شناخت عمومی شود، فرهنگ عمومی از خرافات و باورهای غلط، دور می‌شود. طرح پرسش: شناخت عمومی به تناسب مسائل و مشکلاتی که با آن مواجه می‌شود، برای شناخت علمی، پرسش و مسئله به وجود می‌آورد. وقتی در یک جامعه مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه رشد علمی نسبت به آن مسئله به وجود می‌آید.

حمایت: شناخت عمومی به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که در آن وجود دارد، ممکن است بخشی از شناخت علمی یا همه آن را مورد حمایت قرار دهد؛ در این صورت، شناخت عمومی نیز به نوبه خود از ثمرات و آثار شناخت علمی بهره می‌برد.

۱۴۰- گزینه «۳»

(لیلا مسمری)

شناخت عمومی به تناسب مسائل و مشکلاتی که با آن مواجه می‌شود، برای شناخت علمی پرسش و مسئله به وجود می‌آورد.

۱۴۱- گزینه «۴»

(پارسا هبیبی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: روابط بعد از وجود، قائم به وجود دو طرف است. گزینه «۲»: در رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... ابتدا باید دو طرف باشند تا رابطه برقرار شود؛ بنابراین این گزینه نیز مربوط به روابط بعد از وجود است. گزینه «۳»: آنچه علت از معلول طلب می‌کند هستی‌یابی است. نکته: معلول قبل از وجود، موجود نیست که طلبی از علتش داشته باشد چون به واسطه علت است که هستی می‌یابد.

۱۴۲- گزینه «۴»

(فرهاد علی‌نژاد)

متکلمان می‌گویند اگر چیزی حادث نباشد و قدیم باشد، به خالق و علت نیازمند نیست. پس اگر غیر از ذات حق، اشیا دیگری هم قدیم باشند، آن‌ها هم مانند ذات حق واجب‌الوجود خواهند بود. از طرف دیگر براهین واحد بودن واجب‌الوجود، اجازه نمی‌دهند وجود ماسوی را واجب بدانیم. پس بیش از یک قدیم وجود ندارد و هرچه غیر از اوست، حادث و در نتیجه معلول است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این مسئله در آرای حکمای یونان مشاهده نمی‌شود. گزینه «۲»: نظریه حدوث از جانب متکلمان مطرح شده است. گزینه «۳»: حکما، نظر متکلمان را در این باره قانع کننده نمی‌دانند.

۱۴۳- گزینه «۲»

(طنین زاهدی‌کیا)

علت، آنگاه که وجوددهنده و هستی‌بخش است علت تامه است و علت تامه شرط لازم و کافی برای تحقق معلول است. هرگاه علت ناقصه موجود نباشد، حتماً معلول نیز وجود پیدا نخواهد کرد.

۱۴۴- گزینه «۴»

(موسی اکبری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این اصل بیان می‌کند از هر علت خاص معلول خاصی پدید می‌آید نه آنکه علت همه معلول‌ها یکی است. گزینه «۲»: اصل علیت نشان‌دهنده پیوستگی بین موجودات است. گزینه «۳»: اصل سنخیت و علیت لازم و ملزوم یکدیگرند و جدای از هم نمی‌باشند؛ چرا که تصور هیچ رابطه‌ای بدون نظم امکان‌پذیر نیست.

۱۴۵- گزینه «۳»

(فارج از کشور ۹۲)

دور در هر حال مستلزم تناقض و ممتنع‌الوقوع است؛ زیرا در تحلیل عقلی به تقدم شيء بر نفس خویش می‌انجامد؛ یعنی یک موجود هم علت خودش باشد و هم معلول خود و این غیرممکن است. توجه: طراح سؤال کنکور علت نهایی را خواسته بنابراین به نظر می‌رسد گزینه «۳» صحیح‌تر از دیگر گزینه‌ها است.

۱۴۶- گزینه «۳»

(فرهاد علی‌نژاد)

اگر زنجیره موجود شود، به ناچار باید موجودی که خود معلول دیگری نباشد (یعنی وجود نامشروط داشته باشد)، در رأس آن قرار گیرد. بنابراین، یک

زنجیره علل و معلولها قطعاً باید به یک علت‌العلل ختم شود که در این صورت نامتناهی نخواهد بود.

۱۴۷- گزینه ۳»

(عمیر مهری)

زنجیره ممکنات اگر به یک واجب‌الوجود منتهی نشود، تحقق و وجود پیدا نمی‌کند؛ زیرا این زنجیره به خودی خود وجود و ضرورت ندارد و تا چیزی ضرورت پیدا نکند، وجود پیدا نخواهد کرد.

۱۴۸- گزینه ۱»

(عمیر مهری)

اگر علت تامه موجود باشد، معلول ضرورتاً موجود خواهد شد. پس ناچار علت تامه هر معلول به معلول خودش ابتدا ضرورت می‌بخشد و معلول آن در پی این ضرورت به وجود می‌آید. در مثال ذکر شده نیز علت تامه به دلیل فقدان یکی از عناصر علت ناقصه موجود نبوده و در نتیجه ضرورتی نیز در کار نخواهد بود.

۱۴۹- گزینه ۱»

(فاطمه شومیری)

این بیت بیانگر وساطت عقول در جهان‌شناسی مشایی است. علل و عوامل طبیعی تأثیرات خود را از قوای مجردی دریافت می‌کنند که در «عالم ماوراء طبیعت» قرار دارند.

۱۵۰- گزینه ۱»

(موسی آبری)

- اصل علت ارتباط بین پدیده‌ها را به ما نشان می‌دهد.
- اصل سنخیت نشان می‌دهد که نظم بر روابط علی و معلولی حاکم است.
- این که طبیعت در شرایط مشابه یکسان عمل می‌کند نشانی از اصل سنخیت می‌باشد.

منطق و فلسفه سال سوم**۱۵۱- گزینه ۱»**

(موسی آبری)

- نطق اشاره به تعقل و تفکر دارد که در سخن گفتن تجلی پیدا می‌کند.
- منطق قواعد حاکم بر دنیای تفکر یا طرز کار طبیعی ذهن می‌باشد.
توجه: تشریح طرز کار ذهن اشاره به «علم منطق» دارد.

۱۵۲- گزینه ۲»

(موسی آبری)

الف) مربوط به مفاهیم عرضی است.
ب) مربوط به هیچ‌کدام نمی‌باشد؛ زیرا ذات علت دارد و علت ذاتی نیز همان علت ذات است.
پ) هم مفاهیم ذاتی و هم ذات، مقدم بر عرضیات درک می‌شوند.
ت) ذاتی همواره با ذات همراهی می‌کند.

۱۵۳- گزینه ۱»

(عمیر مهری)

«حساس» فصل حیوان است. (حد ناقص: جنس بعید + فصل)
«جوهر» جنس بعید گیاه است. (رسم ناقص: جنس بعید + عرض خاص)

۱۵۴- گزینه ۴»

(عمیر مهری)

قضیه منفصل حقیقی قضیه‌ای است که در آن، هم درست بودن دو طرف قضیه محال است و هم غلط بودن آن‌ها. مانند آن که اگر چیزی محسوس باشد، معقول نیست و اگر محسوس نباشد، معقول است.

۱۵۵- گزینه ۱»

(موسی آبری)

اگر موضوع قضیه، شخص یا چیز یا مجموعه معینی نباشد و شامل افراد معینی نباشد و شامل افراد و چیزهای متعدد شود به آن قضیه «محصوره» می‌گویند. مانند: هیچ انسانی ظلم را دوست ندارد.

در سایر گزینه‌ها: «کندی»، «ابن درخت کهن» و «مدارس ابتدایی شهر تهران» به ترتیب شخص معین، چیز معین، مجموعه معین می‌باشند.

۱۵۶- گزینه ۳»

(موسی آبری)

مقدم مستلزم تالی است و در این بیت مصراع اول مقدم محسوب می‌شود چرا که با معنای «گر» آغاز شده است.

۱۵۷- گزینه ۴»

(فارج از کشور ۹۷)

علیت به این خاطر که به اصل هستی و وجود موجودات برمی‌گردد یکی از مسائل فلسفه اولی است.

۱۵۸- گزینه ۳»

(کنکور سراسری ۹۱)

از سرزمین یونان به‌عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌شود؛ یعنی جایی که فلسفه در آن جا رسمیت یافت و «زبان رمز و افسانه در تفسیر جهان جای خود را به زبان تعقل داد» و نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده‌اند از یونان باستان به یادگار مانده است اما آن چه بیش از هر چیز اندیشمندان نخستین را به خود مشغول می‌داشت، «دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد».

۱۵۹- گزینه ۴»

(موسی آبری)

نظر گرگیاس نقطه مقابل نظر پروتاگوراس است چرا که پروتاگوراس به حقیقت با جنبه شخصی قائل است، اما گرگیاس وجود حقیقت را به کلی نفی می‌کند.

۱۶۰- گزینه ۳»

(فراهار علی نژاد)

شبهت سقراط و پیامبران در روش او بود؛ به این صورت که او از خود هیچ نوشته‌ای به یادگار نگذاشت بلکه با سخنان خود، با رفتار و منش اخلاقی خود و با بزرگواری و کرامت روحی خود به ترویج فلسفه پرداخت و زندگی او آینه تفکر معنوی او بود.

روان‌شناسی

۱۶۱- گزینه ۱»

(ممد ابراهیم مازنی)

نظریه فروید (روان کاوی) به شدت جبرگراست، هم‌چنین رویکرد رفتاری (رفتارگرایی) نیز علاوه بر مکانیستی بودن، جبرگرایانه است. رویکرد روان کاوی بر اساس مدل‌های زیستی ارائه شده است که نقش اراده آزاد و نقش عوامل محیطی را بیش از حد ناچیز و ناممکن شمرده است، اما پیش‌فرض رویکرد رفتاری این است که تمام رفتارهای ما اکتسابی است و تجربه و تعامل با محیط، همان چیزی است که ما را می‌سازد.

۱۶۲- گزینه ۳»

(مهران افشاری)

روان‌شناسان از طریق مدارک و شواهد تحقیقی که مبتنی بر تحقیق تجربی باشد، نظرات خود را معرفی می‌نمایند و این همان چیزی است که راه و روش روان‌شناسی علمی را از روان‌شناسی غیرعلمی مجزا می‌سازد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: مفهوم «تعریف عملیاتی» است.

گزینه ۲: این عبارت، در تعریف علم روان‌شناسی ذکر شده است.

گزینه ۴: مفهوم «فرضیه» در روش قیاس است.

۱۶۳- گزینه ۴»

(رویا رهمانی)

فراگیری ارزش‌های اخلاقی از مریدان و معلمان: رشد هیجانی و اجتماعی توانایی یادگیری زبان دوم: رشد شناختی توانایی کودکان دبستانی در انجام هرگونه مهارت حرکتی: رشد جسمانی

۱۶۴- گزینه ۴»

(موسا عفتی)

هدف اصلی در تحقیقات بنیادی، گسترش و افزایش دانش ما در پدیده مورد نظر می‌باشد. اما موارد گزینه‌های «۱ تا ۳» همگی در پی استفاده عملی از یافته‌های روان‌شناسی در زندگی روزمره هستند که مربوط به تحقیقات کاربردی می‌باشد.

۱۶۵- گزینه ۳»

(مریم امیری)

از یافته‌های به دست آمده از روش مشاهده طبیعی نمی‌توان رابطه علت و معلولی را استخراج کرد.

موارد بیان شده در سایر گزینه‌ها به ترتیب مربوط به رویکردهای «زیست‌شناختی، روان کاوی و رفتاری» هستند.

۱۶۶- گزینه ۳»

(کنکور سراسری ۹۰)

از ۱۱ سالگی به بعد، کودک به نوجوان تبدیل شده و قادر است که بر روی عملیات شناختی خود فکر کند؛ یعنی می‌تواند درباره تفکر خود فکر کند. نوجوان در این دوره وارد تفکر انتزاعی می‌شود.

نوجوان در این مرحله به مفهوم عدالت فکر می‌کند و از سویی دیگر، قادر است در خصوص ضرورت وجود عدالت نیز به تفکر بپردازد.

۱۶۷- گزینه ۲»

(ممد ابراهیم مازنی)

مطابق با نظر پیازه، در دوره عملیات ذهنی یا صورتی، نوجوان وارد تفکر انتزاعی می‌شود و این مرحله با بحران هویت در مقابل بی‌هویتی (۱۲ تا ۲۰ سالگی) در نظریه اریکسون هم‌پوشانی دارد.

۱۶۸- گزینه ۴»

(زهرا نعمتی)

پاسخ به سؤال اول نیازمند استفاده از قسمت راست مغز (مرکز یادگیری و تفکر فضایی) است؛ لذا حرکت چشمان به سمت چپ، نشانه این است که پیام‌های رسیده را به سمت راست مغز می‌برد. برعکس، در مورد سؤال دوم که نیازمند استفاده از سمت چپ مغز (مرکز یادگیری و تفکر کلامی) است، چشمان فرد پاسخ‌گو به سمت راست حرکت می‌کند؛ یعنی پیام رسیده را به سمت چپ مغز می‌برد.

۱۶۹- گزینه ۲»

(بهاره آبروی)

یکی از ویژگی‌های رشد شناختی دوره کودکی دوم، افزایش سرعت و ظرفیت پردازش اطلاعات است که در نتیجه آن، کودکان هم سریع‌تر فکر می‌کنند و هم از ظرفیت بیش‌تری برای فکر کردن برخوردارند.

۱۷۰- گزینه ۳»

(مریم امیری)

گزینه ۳: عموماً رفتاری است که در دوره کودکی دوم زیاد اتفاق می‌افتد. کودکان در دوره کودکی اول، نسبتاً مستقل رفتار می‌کنند و می‌توان به آن‌ها اعتماد کرد که خیلی از کارها را خودشان انجام دهند. در این دوره شمارش اعداد و فهم اصول اساسی در اعداد، شروع می‌شود ولی ممکن است حین شمارش برخی از اعداد را حذف کند و یا یک عدد را بیش از یک بار بشمارد. کودک در این دوره در حرکات ظریف‌تر مانند بستن بند کفش و استفاده از مداد، از پختگی کامل برخوردار نیست.